

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΡΗΤΗΣ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ**

**ΑΝΑΡΤΗΤΕΑ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ
ΑΔΑ:**

**Απόσπασμα Πρακτικού 8/11-05-2017
Αριθμ. Απόφασης 36/2017**

Στο Ηράκλειο σήμερα **Πέμπτη 11 Μαΐου 2017** και ώρα **13.30μ.μ.** στην αίθουσα συνεδριάσεων του **Περιφερειακού Συμβουλίου Κρήτης (Πλατεία Ελευθερίας)**, συνήλθαν σε συνεδρίαση, τα μέλη του Περιφερειακού Συμβουλίου της Περιφέρειας Κρήτης που αναδείχθηκαν κατά τις εκλογές της 18^{ης} Μαΐου 2014 και ανακηρύχθηκαν με την αριθμ. 54/2014 απόφαση του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Ηρακλείου, ύστερα από τη με αριθμ. πρωτ. **90197/05-05-2017** πρόσκληση του Προέδρου του.

Στη συνεδρίαση ήταν παρόντες ο Περιφερειάρχης Κρήτης κ. Σταύρος Αρναουτάκης, οι Αντιπεριφερειάρχες των Π.Ε. κ.κ. Κουκιαδάκης Ευριπίδης (Περιφερειακής Ενότητας Ηρακλείου), Λιονή Μαρία (Περιφερειακής Ενότητας Ρεθύμνου), Βουλγαράκης Απόστολος (Περιφερειακής Ενότητας Χανίων) και Πετράκη Πελαγία (Περιφερειακής Ενότητας Λασιθίου) καθώς και **οι Περιφερειακοί Σύμβουλοι κ.κ.:** Βαμβακάς Λάμπρος, Βάρδα Μαρία, Βαρουξάκης Εμμανουήλ, Γιαννούλης Νικόλαος, Δανδουλάκης Κωνσταντίνος, Δασκαλάκη Καλλιόπη (Πόπη), Δασκαλάκης Νικόλαος, Δεικτάκης Ιωάννης, Δελημπαλταδάκης Γεώργιος, Ζερβάκης Γεώργιος, Κακογιαννάκης Νικόλαος, Καλογεράς Νικόλαος, Καμπουράκης Λάμπρος, Κεφαλογιάννης Ζαχαρίας, Κλάδος Μιχαήλ, Κλώντζας Εμμανουήλ, Κουρουπάκης Αναστάσιος, Κουτεντάκη Ευχαριστία (Έφη), Κριτσωτάκης Μιχαήλ, Κώτσογλου Κυριάκος, Λεβάκη Όλγα, Λεονταράκης Ιωάννης, Λυμπεράκης Πέτρος, Μαρής Γεώργιος, Μαρκογιαννάκης Αλέξανδρος, Ματαλλιωτάκης Γεώργιος, Ξυλούρης Νικόλαος, Ορφανός Στυλιανός, Παρασύρης Ιωάννης, Πιτσούλης Γεώργιος, Πρωτοπαπαδάκη - Μπελιβάνη Ζαχαρένια, Σημανδηράκης Παναγιώτης, Σταθάκης Ιωάννης, Σταματάκης Εμμανουήλ, Συριγωνάκης Νικόλαος, Τζανακάκη – Μελισσάρη Μαρία, Τζεδάκης Σταύρος, Τουπάκης Φανούριος, Φασουλάκης Κωνσταντίνος και Χνάρης Εμμανουήλ.

Από τη συνεδρίαση απουσίαζαν αν και κλήθηκαν νόμιμα και οι Περιφερειακοί Σύμβουλοι κ.κ.: Αλεξάκης Γεώργιος, Βαμινδάκης Μιχαήλ, Βαονάκης Δημήτριος, Βρέντζου-Σκορδαλάκη Θεανώ, Γουλιδάκης Ιωάννης Κλάδου Κυριακή (Σάντυ), Μανιαδάκης Αναστάσιος (Τάσος), Μιχελογιάννης Δημήτριος, Παπαδάκης Αριστείδης, Σηφάκης Αντίπας και Σπυρόπουλος Γεώργιος.

Στη συνεδρίαση παραβρέθηκαν ακόμα ο Σεβασμιότατος Αρχιεπίσκοπος Κρήτης κ.κ. Ειρηναίος και οι κ.κ.: Πατεράκης Θεόδωρος Δήμαρχος Σητείας, Ζερβός Αντώνης Δήμαρχος Αγίου Νικολάου, Μαστοράκης Ιωάννης Δήμαρχος Χερσονήσου, Ελευθερίου Χρύσα Γενική Διευθύντρια Εσωτερικής Λειτουργίας ΠΚ, Παπαδάκης Γεώργιος Γενικός Διευθυντής Αναπτυξιακού Προγραμματισμού, Περιβάλλοντος και Υποδομών ΠΚ,

Ραπτάκη Μαρία Προϊσταμένη Διεύθυνσης Οικονομικού ΠΚ, Μαγκαναράκη Ελένη Αναπληρώτρια Προϊσταμένη Τμήματος Προϋπολογισμού και Δημοσιονομικών Αναφορών, Δασκαλάκη Χρυσούλα Προϊσταμένη Δ/σης Αναπτυξιακού Προγραμματισμού ΠΚ, Κατίκα Φωτεινή Προϊσταμένη του Τμήματος Σχεδιασμού Περιφερειακής Πολιτικής της Δ/σης Αναπτυξιακού Προγραμματισμού ΠΚ, Χατζηγιάννη Ελένη Προϊσταμένη της Δ/σης Περιβάλλοντος και Χωρικού Σχεδιασμού ΠΚ, Τζανοκωστάκης Γιάννης, Προϊστάμενος Διεύθυνσης Πολιτικής προστασίας ΠΚ, Μπαλαντινάκης Γιάννης Προϊστάμενος Μονάδας Α της Ειδικής Υπηρεσίας Διαχείρισης ΕΠ Περιφέρειας Κρήτης, Βοργιάς Στέλιος Πρόεδρος Εργατικού Κέντρου Ηρακλείου, Κουμαντάκης Μανόλης, Πρόεδρος Εμπορικού Συλλόγου Ηρακλείου, Λεκάκης Χαράλαμπος Πρόεδρος ΟΕΒΕΝΗ, Τσιούκας Γρηγόρης υπάλληλος γραφείου Περιφερειάρχη, Φωτάκης Κων/νος Προϊστάμενος Δ/σης Αγροτικής Οικονομίας ΠΚ, Τιμοθεάτου Ελένη Μηχανικός Περιβάλλοντος και για την τήρηση των πρακτικών οι: Βαρδιάμπαση Νίκη, Γιαννής Δημήτρης, Κουτάντου Μαρία, Μουρτζάκη Μαρία και Νικάκη Δέσποινα υπάλληλοι του Τμήματος Συλλογικών Οργάνων.

Ύστερα από τη διαπίστωση απαρτίας ο Πρόεδρος κήρυξε την έναρξη της συνεδρίασης με τα παρακάτω θέματα ημερήσιας διάταξης:

ΘΕΜΑ 1.1^ο: «Ολοκληρωμένες Χωρικές Επενδύσεις σε περιοχές εκτός Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης στο πλαίσιο του ΕΠ ΚΡΗΤΗ 2014-2020».

Το Περιφερειακό Συμβούλιο έχοντας υπόψη:

1 Τις διατάξεις:

- α) του **Ν. 2690/1999**: «Κύρωση του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας και άλλες διατάξεις»,
- β) του **Ν. 3852/10**: «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης - Πρόγραμμα Καλλικράτης», **όπως έχουν τροποποιηθεί και ισχύουν σήμερα.**
2. Το Π.Δ. **149/2010** με θέμα: **«Οργανισμός της Περιφέρειας Κρήτης»** (ΦΕΚ 242/27-12-2010, τεύχος Α΄.)
3. Την εισήγηση του **κ. Μπαλαντινάκη Γιάννη** Προϊστάμενου Μονάδας Α της Ειδικής Υπηρεσίας Διαχείρισης ΕΠ Περιφέρειας Κρήτης, ο οποίος μεταξύ άλλων ανέφερε:

1. Η Ολοκληρωμένη Χωρική Ανάπτυξη στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ 2014-2020

Οι *Ολοκληρωμένες Χωρικές Επενδύσεις (ΟΧΕ)* αποτελούν εργαλείο ολοκληρωμένης χωρικής ανάπτυξης για την εφαρμογή αναπτυξιακών στρατηγικών συγκεκριμένων χωρικών ενοτήτων. Οι περιοχές αυτές είτε παρουσιάζουν συγκεκριμένα προβλήματα που πρέπει να αντιμετωπιστούν με συνολικό τρόπο, είτε διακρίνονται από σημαντικές αναπτυξιακές δυνατότητες οι οποίες μπορούν να αξιοποιηθούν και να μεγιστοποιηθούν με βάση ένα ολοκληρωμένο αναπτυξιακό σχέδιο.

Ο ολοκληρωμένος χαρακτήρας της χωρικής στρατηγικής και του σχεδίου υλοποίησης θα πρέπει να εξασφαλίζεται με τη συμπληρωματικότητα και συνεκτικότητα των προτεινόμενων δράσεων, καθώς και με την αντιπροσωπευτικότητα του συστήματος διακυβέρνησης.

Στους στόχους της χωρικής στρατηγικής κάθε περιοχής περιλαμβάνονται η βελτίωση της οικονομικής κατάστασης και απασχόλησης, η με κοινωνικούς όρους βελτίωση της καθημερινής ζωής των πολιτών και η διατήρηση του φυσικού και δομημένου περιβάλλοντος με βάση την αειφόρο προσέγγιση της αναπτυξιακής διαδικασίας.

Οι *Ολοκληρωμένες Χωρικές Επενδύσεις* μπορούν να χρηματοδοτηθούν από τα Ταμεία ΕΚΤ, ΕΤΠΑ και Ταμείο Συνοχής, μέσω συνδυασμένων επενδύσεων, με αναφορά σε δύο τουλάχιστον Άξονες Προτεραιότητας και με συνδυασμό μίας ή περισσότερων συμπληρωματικών επενδυτικών προτεραιοτήτων από διαφορετικούς θεματικούς στόχους,¹ ενός ή περισσότερων Επιχειρησιακών Προγραμμάτων. Όπου κρίνεται απαραίτητο, δράσεις χρηματοδοτούμενες από συγκεκριμένα μέτρα των Ταμείων ΕΓΤΑΑ και ΕΤΘΑ, μπορούν να συμπληρώσουν τις ΟΧΕ.

Βάσει του θεσμικού πλαισίου των ΕΔΕΤ και του σχεδιασμού των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων οι *Ολοκληρωμένες Χωρικές Επενδύσεις* διακρίνονται σε:

Α) ΟΧΕ για Βιώσιμη Αστική Ανάπτυξη (ΒΑΑ) και

Β) ΟΧΕ για άλλες χωρικές στρατηγικές²

Ο κανονισμός του ΕΤΠΑ προβλέπει στο άρθρο 7 (4) ότι τουλάχιστον το 5% των πόρων του ΕΤΠΑ που χορηγούνται σε εθνικό επίπεδο κατανέμονται σε ολοκληρωμένες δράσεις Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης (ΒΑΑ).

2. Θεσμικό πλαίσιο για Ολοκληρωμένες Χωρικές Επενδύσεις

Γενικός Κανονισμός περί καθορισμού κοινών διατάξεων για τα ΕΔΕΤ 1303/2013:

- Άρθρο 15 (2) (α) (i) περί του περιεχομένου της Εταιρικής Σχέσης σε ό,τι αφορά στις ολοκληρωμένες χωρικές επενδύσεις,
- Άρθρο 36, νομική βάση της χρήσης των ΟΧΕ,
- Άρθρο 96 (3) (β, γ) περιεχόμενο των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων σε ό,τι αφορά στις ΟΧΕ,
- Άρθρο 123 (6) (7) περί του ορισμού Ενδιάμεσου Φορέα
- Παράρτημα Ι (3.3) ενθάρρυνση ολοκληρωμένων προσεγγίσεων
- Παράρτημα Ι (6) ρυθμίσεις για να αντιμετωπιστούν καίριες εδαφικές προκλήσεις

Εγκύκλιοι του Υπουργείου Οικονομίας, Υποδομών, Ναυτιλίας και Τουρισμού

- Η με Α.Π. 81168/ΕΥΣΣΑ 1796/30-7-2015 Εγκύκλιο του Υπουργείου Οικονομίας, Υποδομών, Ναυτιλίας και Τουρισμού για τον «Σχεδιασμό, υλοποίηση και παρακολούθηση των ΟΧΕ ως εργαλείων Ολοκληρωμένης Χωρικής Ανάπτυξης των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων της Προγραμματικής Περιόδου 2014-2020»

¹ Κανονισμός 1303/2013, άρθρο 96 (1) (γ)

² Αφορά όλες τις χωρικές ενότητες εκτός αυτών που προβλέπονται για τις ΟΧΕ Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης

- Η με Α.Π. 40134/ΕΥΘΥ 373/12-4-2016 Εγκύκλιο του Υπουργείου Οικονομίας, Υποδομών, Ναυτιλίας και Τουρισμού «Οδηγίες για την διαχείριση και εφαρμογή των Στρατηγικών Ολοκληρωμένης Χωρικής Ανάπτυξης»

Ειδικότερα για τη Βιώσιμη Αστική Ανάπτυξη

Κανονισμός *Ευρωπαϊκού Ταμείου Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ)* 1301/2013:

- Άρθρο 7 περί βιώσιμης αστικής ανάπτυξης,
- Άρθρο 8 περί καινοτόμων δράσεων στον τομέα της βιώσιμης αστικής ανάπτυξης,
- Άρθρο 9 περί δικτύου αστικής ανάπτυξης.

Κανονισμός *Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου (ΕΚΤ)* 1304/2013:

- Άρθρο 12 προβλέψεις για αστική ανάπτυξη.

Κανονισμός *Ευρωπαϊκής Εδαφικής Συνεργασίας (ΕΕΣ)* 1299/2013

- άρθρο 2 (3) (β) ανταλλαγής εμπειριών στη βιώσιμη αστική ανάπτυξη.

Νόμος για το *Σύστημα Διαχείρισης, Ελέγχου και Εφαρμογής* του ΕΣΠΑ 2014-2020

- Ν. 4314/2014, άρθρο 13

Οδηγοί Ευρωπαϊκής Επιτροπής

- Guidance for Member States, Programme Authorities and Cities, "Article 7 on Integrated Sustainable Urban Development of the Regulation 1301/2013 on the ERDF
- ITI Scenarios (Μελέτη που ανέθεσε η DG Regional and Urban Policy σε εξωτερικούς συνεργάτες και αναφέρεται σε πιθανές περιπτώσεις Ολοκληρωμένων Χωρικών Επενδύσεων).

3. Περιοχές παρέμβασης των ΟΧΕ

Σύμφωνα με το ΕΣΠΑ 2014-2020, οι Ολοκληρωμένες Χωρικές Επενδύσεις (ΟΧΕ) αφορούν τις παρακάτω γενικές κατηγορίες περιοχών:

- Υπο-περιφερειακές/αστικές περιοχές με ειδικά χαρακτηριστικά και προκλήσεις.
- Δια-περιφερειακές περιοχές με ομοιογενή χαρακτηριστικά και κοινές προκλήσεις, αλλά και προβλήματα που απαντώνται στις μειονεκτικές γεωγραφικές περιοχές του ελληνικού χώρου. Επιπλέον, ΟΧΕ θα μπορούσαν να εφαρμοστούν στα όρια διασυνοριακών περιοχών.
- Περιοχές τομεακών παρεμβάσεων και δράσεων που εντάσσονται σε ολοκληρωμένη χωρική στρατηγική/ σχέδιο.
- Περιοχές που ορίζονται στα Περιφερειακά Πλαίσια Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης.
- Περιοχές με χρηματοδότηση από Τομεακά Επιχειρησιακά Προγράμματα.

Ειδικότερα για τις αστικές περιοχές που ορίζονται με βάση τα όρια Δημοτικής Ενότητας ή όρια Γενικού Πολεοδομικού Σχεδίου ή Ρυθμιστικού Σχεδίου, των οποίων ο πληθυσμός τους ξεπερνά τους 10.000 κατοίκους και αντιμετωπίζουν έντονες προκλήσεις, οικονομικές, κοινωνικές, περιβαλλοντικές, κλιματικής αλλαγής, δημογραφικές και λειτουργικής οργάνωσης, προκρίνονται οι παρακάτω κατηγορίες περιοχών :

- Περιοχές εφαρμογής Ρυθμιστικού Σχεδίου ή Περιοχές που έχουν προσδιοριστεί ως περιοχές παρεμβάσεων αστικής ανασυγκρότησης στα Περιφερειακά Πλαίσια Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης, ή/ και στα Γενικά Πολεοδομικά Σχέδια ή Περιοχές εφαρμογής Σχεδίων Ολοκληρωμένης Αστικής Παρέμβασης ή ισοδύναμων σχεδίων στρατηγικού σχεδιασμού, κατά την κείμενη ελληνική νομοθεσία.
- Ζώνες αποβιομηχάνισης, περιοχές που περισσότερο δοκιμάζονται από την οικονομική κρίση με συνακόλουθα φαινόμενα αστικής φτώχειας, υψηλών ποσοστών ανεργίας και κοινωνικού αποκλεισμού, ή περιοχές αλλαγών χρήσεων γης και αυθαίρετης δόμησης.
- Αστικά κέντρα που έχουν λειτουργική περιοχή με πληθυσμό άνω των 70.000 κατοίκων

Σε κάθε Περιφέρεια, το **πλήθος των ολοκληρωμένων χωρικών στρατηγικών** θα οριστεί ανάλογα με το συνολικό μέγεθος και τα χαρακτηριστικά του πληθυσμού, τη συμμετοχή των παραγωγικών δραστηριοτήτων στο ΑΕΠ της και στη συνολική απασχόληση που συνάδουν με τις προτεραιότητες των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων. **Ο περιορισμένος αριθμός των ΟΧΕ δημιουργεί πολλαπλασιαστικές θετικές επιπτώσεις και αυξάνει την ορατότητα των παρεμβάσεων.**

4. Εφαρμογή των ΟΧΕ –ΒΑΑ στο πλαίσιο του ΕΠ ΚΡΗΤΗ 2014-2020

Το εγκεκριμένο από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «ΚΡΗΤΗ» 2014-2020 προβλέπει τη χρηματοδότηση Στρατηγικών ΟΧΕ-ΒΑΑ στα δύο αστικά κέντρα, της Κρήτης που έχουν λειτουργική περιοχή, με πληθυσμό άνω των 70.000 κατοίκων :

- **στο Δήμο Ηρακλείου**, στον οποίο ο αστικός πληθυσμός ανέρχεται σε 140.730 κατοίκους (80,9% του συνολικού πληθυσμού)
- **στο Δήμο Χανίων**, στον οποίο ο αστικός πληθυσμός ανέρχεται σε 53.910 κατοίκους, με άμεσα επηρεαζόμενο ημιαστικό πληθυσμό 41.844 κατοίκους, που αθροίζουν σε 95.754 κατοίκους (88,1% του συνολικού πληθυσμού)

Οι Δήμοι Ηρακλείου και Χανίων προσκλήθηκαν (6-5-2016) να σχεδιάσουν και να υποβάλουν μια Στρατηγική Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης (ΒΑΑ) **για σαφώς καθορισμένη Περιοχή Παρέμβασης (ΠΠ) εντός της Αστικής Περιοχής αρμοδιότητάς τους.**

Οι Στρατηγικές ΒΑΑ :

Α. Βασίζονται στις πραγματικές αναπτυξιακές ανάγκες της περιοχής παρέμβασης (ΠΠ) βάσει μιας αξιόπιστης χωρικής και δημογραφικής ανάλυσης στην οποία προσδιορίστηκαν:

- Οι προκλήσεις, τα δυνατά σημεία, οι αδυναμίες και οι ευκαιρίες (και σε σχέση με την ευρύτερη περιοχή)

- Η μεσοπρόθεσμη/μακροπρόθεσμη στόχευση και προοπτική τουλάχιστον μέχρι το 2023.

Β. Προτείνουν ένα σύστημα αλληλένδετων δράσεων που επιδιώκουν την επίτευξη μακροχρόνιας βελτίωσης των **οικονομικών, περιβαλλοντικών, κλιματικών και δημογραφικών** συνθηκών της ΠΠ, η χρηματοδότηση των οποίων δύναται να εξασφαλιστεί από διάφορα χρηματοδοτικά μέσα.

Γ. Συμβάλλουν στην ικανοποίηση των ειδικών στόχων του ΕΠ ΚΡΗΤΗ 2014-2020 και ως εκ τούτου στην εκπλήρωση των δεικτών, οι οποίοι έχουν προσδιοριστεί στο επίπεδο κάθε μιας από τις επενδυτικές προτεραιότητες που χρηματοδοτεί τις στρατηγικές.

Δ. Είναι ρεαλιστικές τόσο ως προς την ικανότητα διαχείρισής της από τον Ενδιάμεσο Φορέα Διαχείρισης (ΕΦΔ), όσο και ως προς τη δυνατότητα υλοποίησής της από τους εν δυνάμει δικαιούχους των προτεινόμενων δράσεων.

Ε. Περιγράφουν με σαφήνεια τους τρόπους συμμετοχής των κατοίκων της περιοχής, της κοινωνίας των πολιτών και άλλων επιπέδων διακυβέρνησης, τόσο στη φάση του σχεδιασμού, όσο και στη φάση της υλοποίησης της στρατηγικής.

Οι πόροι του ΕΠ ΚΡΗΤΗ 2014-2020, οι οποίοι διατέθηκαν για χρηματοδότηση των 2 στρατηγικών ΒΑΑ ανήλθαν συνολικά σε **23.937.500 ευρώ** (Δημόσια Δαπάνη) εκ των οποίων ποσό 21.750.000 € συγχρηματοδοτείται από ΕΤΠΑ και 2.187.500 € από το ΕΚΤ.

Η κατανομή των πόρων μεταξύ των δύο Στρατηγικών ΒΑΑ θα καθορίστηκε μετά την υποβολή των προτάσεων των δύο Αστικών Αρχών, λαμβάνοντας υπόψη το περιεχόμενο, την τεκμηρίωση και την ποιότητα αυτών.

Οι Αστικές Αρχές Ηρακλείου και Χανίων αναλαμβάνουν **ρόλο Ενδιάμεσου Φορέα Διαχείρισης (ΕΦΔ)** των ΒΑΑ, με αρμοδιότητα **μόνο όσον αφορά στη διαδικασία αξιολόγησης και επιλογής των πράξεων της Στρατηγικής**.

Οι Στρατηγικές των ΒΑΑ αξιολογήθηκαν θετικά από την ΕΥΔ ΕΠ Περιφέρειας Κρήτης σύμφωνα με κριτήρια που εγκρίθηκαν από την Επιτροπή Παρακολούθησης του ΕΠ. **Με απόφαση του Περιφερειάρχη Κρήτης (10-3-2017) εγκρίθηκαν οι στρατηγικές ΒΑΑ των Δήμων Ηρακλείου και Χανίων και ορίσθηκαν ως Ενδιάμεσοι Φορείς οι δύο Δήμοι για την κάθε μια από τις αστικές περιοχές, στην οποία αναγράφονται τα καθήκοντα /αρμοδιότητες που τους ανατίθενται.**

5. Εφαρμογή των ΟΧΕ για λοιπές χωρικές περιοχές εκτός ΒΑΑ στο πλαίσιο του ΕΠ ΚΡΗΤΗ 2014-2020

5.1. Τι προβλέπει το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα

Το εγκεκριμένο από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «ΚΡΗΤΗ» 2014-2020 προβλέπει τη χρηματοδότηση Στρατηγικών ΟΧΕ για λοιπές χωρικές περιοχές εκτός ΒΑΑ.

Με πρωτοβουλία του σχεδιασμού από την Περιφέρεια επιλέγεται η εφαρμογή, των ΟΧΕ σε υποπεριφερειακές περιοχές, που εξασφαλίζουν τις απαραίτητες προϋποθέσεις για την παραγωγική ανασυγκρότηση, με στοιχεία «Έξυπνης Εξειδίκευσης» και τη δημιουργία νέων θέσεων απασχόλησης. Οι περιοχές εφαρμογής των ΟΧΕ μπορεί ενδεικτικά να είναι :

- I. Περιοχές στις οποίες χωροθετούνται σημαντικοί πόλοι έλξης επισκεπτών με ιδιαίτερη πολιτιστική ή/και τοπιογραφική ταυτότητα διαχρονικής αξίας, όπως μνημεία αρχαιολογικοί χώροι, παραδοσιακοί οικισμοί, ζώνες NATURA 2000, περιοχές ιδιαίτερου φυσικού κάλλους, παράλιες ζώνες,
- II. Περιοχές με αυξημένες ανάγκες προστασίας του περιβάλλοντος, οργάνωσης του χώρου και των χρήσεων γης πχ θύλακες ανεπτυγμένους τουριστικά που δέχονται ισχυρές πιέσεις με εμφανή τα σημεία υποβάθμισης, οι οποίοι θα πρέπει να επιχειρήσουν την ανασυγκρότησή τους με όρους αειφορίας.
- III. Περιοχές με σημαντικά περιθώρια ανάπτυξης παραγωγικών δραστηριοτήτων σε τομείς που συνάδουν με τις προτεραιότητες που θέτει η στρατηγική έξυπνης εξειδίκευσης (εναλλακτικές μορφές τουρισμού, επενδύσεις που προάγουν την Κρητική Διατροφή κλπ).
- IV. Περιοχές σε χωρική ή/και λειτουργική γειτνίαση με μεγάλα έργα υποδομών που διαμορφώνουν νέες αναπτυξιακές προοπτικές προς την κατεύθυνση της ισόρροπης περιφερειακής ανάπτυξης, αλλά παράλληλα απαιτούν διαχείριση

Τα βασικά κριτήρια επιλογής των περιοχών εφαρμογής ΟΧΕ, σύμφωνα με το ΠΕΠ Κρήτης 2014 – 2020 είναι :

- ειδικές προβλέψεις θεσμοθετημένων χωρικών ρυθμίσεων (όπως τομεακά χωροταξικά, Γενικά Πολεοδομικά Σχέδια, ειδικά σχέδια ανάπτυξης περιοχών),
- κοινωνικά – οικονομικά χαρακτηριστικά,
- περιβαλλοντικά– κλιματικά χαρακτηριστικά,
- χαρακτηριστικά οργάνωσης χρήσεων και λειτουργίας του χώρου.

5.2. Η Πρόταση για την εφαρμογή των ΟΧΕ για λοιπές χωρικές περιοχές εκτός ΒΑΑ στο πλαίσιο του ΕΠ ΚΡΗΤΗ 2014-2020

Η πρόταση που διατυπώνεται για την εφαρμογή των ΟΧΕ για λοιπές χωρικές περιοχές εκτός ΒΑΑ στο πλαίσιο του ΕΠ ΚΡΗΤΗ 2014-2020, λαμβάνει υπόψη το προαναφερόμενο πλαίσιο αρχών και τα γενικά κριτήρια για τις ΟΧΕ και αξιοποιεί συνδυαστικά :

- τα συμπεράσματα και αποτελέσματα της μελέτης **«Εξειδίκευση του πλαισίου εφαρμογής της Ολοκληρωμένης Χωρικής Ανάπτυξης στην Περιφέρεια Κρήτης για την Προγραμματική Περίοδο 2014 - 2020»**
- τις διαφοροποιημένες ζώνες που εντοπίζονται από τις κατευθύνσεις του **Περιφερειακού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης (ΠΠΧΣΑΑ),**

Επιπλέον, λαμβάνει υπόψη :

- τους **διατιθέμενους από το ΕΠ ΚΡΗΤΗ 2014-2020 πόρους** για ΟΧΕ ΒΑΑ και ΟΧΕ εκτός περιοχών ΒΑΑ,
- την **ισόρροπη εφαρμογή του εργαλείου της ΟΧΕ** σε όλη την επικράτεια της Κρήτης και συγκεκριμένα την εφαρμογή μιας τουλάχιστον ΟΧΕ (ΒΑΑ ή άλλη) σε κάθε Περιφερειακή Ενότητα της Κρήτης,
- το γεγονός ότι στις ΠΕ Ηρακλείου και Χανίων εφαρμόζονται ΟΧΕ ΒΑΑ (πόλεις Ηρακλείου και Χανίων),
- το γεγονός ότι οι ΠΕ Ρεθύμνου και Λασιθίου διαθέτουν με στοιχεία του 2011, το **μικρότερο κατά κεφαλήν εισόδημα** μεταξύ των τεσσάρων ΠΕ της Κρήτης,
- την ανάγκη ανάδειξης/δικτύωσης των τριών ορεινών περιοχών ιδιαίτερου φυσικού κάλλους με χαρακτηριστικά αυθεντικότητας στον τρόπο ζωής και τις συνήθειες και παραδόσεις των κατοίκων τους **που έχουν εγγραφεί σε καταλόγους της UNESCO** (το δρυμό της Σαμαριάς, ένα από τα δύο αναγνωρισμένα Ανθρώπινα και Βιοσφαιρικά Αποθέματα, τον Ψηλορείτη και τη Σητεία, δύο από τα πέντε Παγκόσμια Γεωπάρκα). Οι περιοχές UNESCO χωροθετούνται και στις τέσσερις ΠΕ της Κρήτης.

Προτείνεται η εφαρμογή των ΟΧΕ εκτός περιοχών ΒΑΑ στις παρακάτω περιοχές :

1. περιοχή που θα καθοριστεί εντός των ορίων των Δήμων Αγ. Νικολάου, Ιεράπετρας και Οροπεδίου Λασιθίου (ΠΕ Λασιθίου)
2. περιοχή που θα καθοριστεί εντός των ορίων των Δήμων Ρεθύμνου και Αγ. Βασιλείου (ΠΕ Ρεθύμνου).
3. οριοθετημένες περιοχές UNESCO της Κρήτης (εντός των ορίων 12 δήμων). Οι Δήμοι Σητείας, Μυλοποτάμου, Ανωγείων και Αμαρίου εμπίπτουν εξ' ολοκλήρου στις τρεις περιοχές UNESCO. Επισυνάπτεται σχετικός χάρτης.

5.3 ΟΧΕ στην ΠΕ Λασιθίου

Σε εφαρμογή των προαναφερόμενων γενικών αρχών, προσδιορίζονται οι τύποι των περιοχών που βρίσκουν την εφαρμογή τους στην ΟΧΕ της ΠΕ Λασιθίου.

Στον χάρτη 2.1 (ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι), αποτυπώνονται οι προβλέψεις του ΠΠΧΣΑΑ, συνδυαστικά με τις περιοχές του δικτύου NATURA 2000, τους μικρούς νησιωτικούς και παράκτιους υγρότοπους και τα όρια Γεωπάρκων UNESCO.

Από τους 4 Δήμους της ΠΕ ο Δήμος Σητείας, σχεδόν στο σύνολό του, εντάσσεται εντός των ορίων του Γεωπάρκου UNESCO της Σητείας .

Οι άλλοι 3 Δήμοι, Αγίου Νικολάου, Ιεράπετρας και Οροπεδίου Λασιθίου, καλύπτονται σε σημαντικό τμήμα τους από την ζώνη Τοπίου 2 που αντιστοιχίζεται στον **τύπο περιοχής Ι**. Περιλαμβάνουν εντός των ορίων τους «περιοχές οργάνωσης πολυδραστηριοτήτων ήπιας τουριστικής ανάπτυξης και ανάδειξης πολιτιστικών και φυσικών πόρων στους ορεινούς όγκους», που αντιστοιχίζονται στον **τύπο περιοχής ΙΙΙ**, καθώς και παράκτιες περιοχές υψηλής επισκεψιμότητας με σημαντικής κλίμακας

ανατροπή του τοπίου» καθώς και «χωρικές ενότητες ιδιαιτέρως υποβαθμισμένων τοπίων» στον Δήμο Ιεράπετρας, που αντιστοιχίζονται στον **τύπο περιοχής II**.

Στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ I παρουσιάζονται τα χαρακτηριστικά της περιοχής παρέμβασης της ΟΧΕ Λασιθίου.

Η ΕΥΔ ΕΠ Περιφέρειας Κρήτης μετά από την έκδοση σχετικής πρόσκλησης θα καλέσει τους 3 Δήμους που εμπίπτουν στην ΟΧΕ Λασιθίου να υποβάλλουν **μια ενιαία, σαφή και συνεκτική στρατηγική που αναδεικνύει /αξιοποιεί τα χαρακτηριστικά της περιοχής παρέμβασης της ΟΧΕ όπως αυτά παρουσιάζονται στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ I.**

5.4 ΟΧΕ στην ΠΕ Ρεθύμνου

Σε εφαρμογή των προαναφερόμενων γενικών αρχών, προσδιορίζονται οι τύποι των περιοχών που βρίσκουν την εφαρμογή τους στην ΟΧΕ της ΠΕ Ρεθύμνου.

Στον χάρτη 3.1 (ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II), αποτυπώνονται οι προβλέψεις του ΠΠΧΣΑΑ, συνδυαστικά με τις περιοχές του δικτύου NATURA 2000, τους μικρούς νησιωτικούς και παράκτιους υγρότοπους και τα όρια Γεωπάρκων UNESCO.

Από τους 5 Δήμους της ΠΕ οι Δήμοι Ανωγείων, Μυλοποτάμου και Αμαρίου εντάσσονται στο σύνολό τους ,εντός των ορίων του Γεωπάρκου UNESCO του Ψηλορείτη .

Οι Δήμοι, Ρεθύμνου και Αγίου Βασιλείου, καλύπτονται σε σημαντικό τμήμα τους από την ζώνη Τοπίου 5 που αντιστοιχίζεται στον **τύπο περιοχής I**. Περιλαμβάνουν εντός των ορίων τους «περιοχές οργάνωσης πολυδραστηριοτήτων ήπιας τουριστικής ανάπτυξης και ανάδειξης πολιτιστικών και φυσικών πόρων στους ορεινούς όγκους», που αντιστοιχίζονται στον **τύπο περιοχής III**, καθώς και παράκτιες περιοχές υψηλής επισκεψιμότητας με σημαντικής κλίμακας ανατροπή του τοπίου», που αντιστοιχίζονται στον **τύπο περιοχής II**.

Στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II παρουσιάζονται τα χαρακτηριστικά της περιοχής παρέμβασης της ΟΧΕ Ρεθύμνου.

Η ΕΥΔ ΕΠ Περιφέρειας Κρήτης μετά από την έκδοση σχετικής πρόσκλησης θα καλέσει τους 2 Δήμους που εμπίπτουν στην ΟΧΕ Ρεθύμνου να υποβάλλουν **μια ενιαία, σαφή και συνεκτική στρατηγική που αναδεικνύει /αξιοποιεί τα χαρακτηριστικά της περιοχής παρέμβασης της ΟΧΕ όπως αυτά παρουσιάζονται στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II.**

5.5 ΟΧΕ περιοχών φυσικού κάλους UNESCO

Η Κρήτη είναι μια Περιφέρεια, της οποίας τρεις περιοχές ιδιαίτερου φυσικού κάλους με χαρακτηριστικά αυθεντικότητας στον τρόπο ζωής και τις συνήθειες και παραδόσεις των κατοίκων τους έχουν εγγραφεί σε καταλόγους της UNESCO.

Πρόκειται:

- για τον Ορεινό όγκο του Ψηλορείτη που χαρακτηρίζεται ως **Φυσικό Πάρκο Ψηλορείτη** και την **περιοχή του Φυσικού Πάρκου στο**

ανατολικό άκρο της Σητείας που έχουν εγγραφεί στον κατάλογο των Παγκόσμιων Γεωπάρκων της UNESCO

- για τον **Εθνικό Δρυμό της Σαμαριάς** και τον **Ορεινό όγκο των Λευκών Ορέων (ΕΔΛΟ)** που έχουν εγγραφεί στον κατάλογο **Άνθρωπος και Βιόσφαιρα της UNESCO**.

Οι τρεις αυτές περιοχές αποτελούνται στην ουσία από υπο-δίκτυα φυσικών και πολιτισμικών μνημείων, καθώς και από αντίστοιχα τοπικής επιχειρηματικότητας, τα οποία συνδέονται μεταξύ τους από περιπατητικές και άλλες διαδρομές αναδεικνύοντας ολιστικά το φυσικό, ιστορικό και πολιτισμικό περιβάλλον των περιοχών τους στηρίζοντας το φυσιολατρικό, εναλλακτικό και γεω-τουρισμό και κατά συνέπεια την τοπική παραγωγή και οικονομία. Παράλληλα, συμμετέχουν στα παγκόσμια δίκτυα των Μνημείων της UNESCO, και των Παγκόσμιων και Ευρωπαϊκών Γεωπάρκων, προδίδοντάς τους μεγαλύτερη δυναμική ανάπτυξης και διείσδυσης στην παγκόσμια τουριστική αγορά.

Εν τούτοις οι περιοχές αυτές της Κρήτης:

- **δεν έχουν προβληθεί διεθνώς στη βάση αυτής της κατάκτησης**, η οποία λόγω της διεθνούς της αναγνωρισιμότητας (**ισχυρό brand name της UNESCO**) μπορεί να επιφέρει σημαντικά πολλαπλασιαστικά οφέλη στην προσέλκυση επισκεπτών, αλλά και στην εν γένει οικονομική τους ανάπτυξη.
- **δε συνεργάζονται μεταξύ τους** προκειμένου να δημιουργήσουν μια οντότητα ικανού μεγέθους, η οποία θα υποστηρίξει πιο αποτελεσματικά την προσπάθεια ανάδειξής τους, αλλά και της δημιουργίας των προϋποθέσεων εκείνων που θα υποστηρίξουν σε τοπικό επίπεδο τον επισκέπτη ο οποίος επιδιώκει να βιώσει τα χαρακτηριστικά των περιοχών αυτών κατά τρόπο μοναδικό.
- **δεν έχει γίνει μέχρι σήμερα αντιληπτό στους κατοίκους** των περιοχών το συγκριτικό πλεονέκτημα που διαθέτουν έτσι ώστε να το υποστηρίξουν και να το προάγουν περεταίρω δημιουργώντας νέα προστιθέμενη αξία πάνω σ' αυτό. Οι τρεις περιοχές οφείλουν να αναπτύσσουν δράσεις στον τομέα της εκπαίδευσης-ενημέρωσης, της επιστήμης και του πολιτισμού (συστατικά στοιχεία της UNESCO) τα οποία ενισχύουν την ερμηνεία του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος, τον υπεύθυνο τουρισμό, την ποιότητα ζωής και το τελικό προσφερόμενο τουριστικό προϊόν των περιοχών τους.

Η Περιφέρεια Κρήτης με τη συμμετοχή του Φορέα Διαχείρισης του δρυμού της Σαμαριάς, του ΑΚΟΜΜ ΑΕΕ-ΟΤΑ που διαχειρίζεται το Γεωπάρκο του Ψηλορείτη, του Δήμου Σητείας που διαχειρίζεται το Γεωπάρκο Σητείας και του Μουσείου Φυσικής Ιστορίας επεξεργάζονται μια πρόταση **δικτύωσης/συνεργασίας των τριών περιοχών λαμβάνοντας υπόψη τα διεθνή δεδομένα σχεδιασμού μιας περιβαλλοντικής και πολιτισμικής διαδρομής με περιοχή αναφοράς την ενδοχώρα της Κρήτης**. Η διαδρομή/δίκτυο των περιοχών UNESCO αποτελεί μια καινούρια ισχυρή πρόταση η οποία θα λειτουργήσει παράλληλα στο

μοντέλο «Ήλιος και θάλασσα» που σήμερα κυριαρχεί στην τουριστική ανάπτυξη της Κρήτης δημιουργώντας νέα δεδομένα στην ανάπτυξη της Κρήτης.

Σκοπός:

«Η αξιοποίηση του brand name UNESCO που έχουν κατακτήσει 3 περιοχές της Κρήτης με στόχο τη δημιουργία μιας εναλλακτικής πρότασης για την τουριστική ανάπτυξη της Κρήτης με όρους βιώσιμης ανάπτυξης και επίκεντρο την ενδοχώρα της, η οποία θα ενδυναμώσει την τοπική οικονομία και θα συμβάλει στην επιμήκυνση της τουριστικής περιόδου».

Στόχοι:

- Ανάδειξη περιοχών UNESCO Κρήτης ως τουριστικών προορισμών ποιότητας και αριστείας
- Δημιουργία διαδρομής-δικτύου των περιοχών UNESCO Κρήτης και σχεδιασμός διασύνδεσής τους μέσω ενδιάμεσων σημείων ενδιαφέροντος
- Ανάδειξη, προβολή και αναγνωσιμότητα ως brand names των περιοχών UNESCO Κρήτης σε δύο επίπεδα: Τοπικού πληθυσμού και Επισκεπτών.
- Δημιουργία των βασικών προϋποθέσεων που απαιτούνται σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο για την ταυτοποίηση, οργάνωση, υποδοχή/υποστήριξη επισκεπτών των εν λόγω περιοχών
- Εξασφάλιση του συντονισμού του εγχειρήματος κατά τρόπο βιώσιμο και ρεαλιστικό (προτεραιοποίηση, σχεδιασμός κατά φάσεις)

Το όλο εγχείρημα θα πρέπει να οδηγήσει σε δράσεις που θα κινούνται σε δύο επίπεδα:

Το πρώτο επίπεδο αφορά στην διατύπωση μιας **στρατηγικής τουριστικής προβολής** των περιοχών UNESCO-CRETE με μια ενιαία ταυτότητα, η οποία θα πρέπει να αποτελέσει μια διακριτή οντότητα στη συνολική τουριστική προβολή της Κρήτης από την Περιφέρεια και άλλους φορείς

Το δεύτερο επίπεδο αφορά σε δράσεις που θα υποστηρίξουν τη **διαχείριση της ενιαίας ταυτότητας των περιοχών UNESCO-CRETE σε τοπικό επίπεδο** (Ενιαία σήμανση, τρόποι υποδοχής και διαχείρισης επισκεπτών, κοινή αντίληψη, κλπ)

Στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ παρουσιάζονται οι Δημοτικές Ενότητες που εμπίπτουν στην περιοχή εφαρμογής της ΟΧΕ.

6. Σχεδιασμός Στρατηγικών ΟΧΕ

Για την αξιολόγηση/επιλογή των Στρατηγικών ΟΧΕ εκτός περιοχών ΒΑΑ, η ΕΥΔ ΕΠ Περιφέρειας Κρήτης θα εφαρμόσει παρόμοια διαδικασία με αυτήν που ακολούθησε στην περίπτωση των ΟΧΕ-ΒΑΑ .

Συγκεκριμένα, η ΔΑ θα καλέσει , με πρόσκληση που θα εκδώσει, τους Δήμους/Αναπτυξιακούς Φορείς που εμπίπτουν στις περιοχές εφαρμογής ΟΧΕ, να υποβάλουν:

1. την περιοχή εφαρμογής της ΟΧΕ,

2. τη *Στρατηγική Ολοκληρωμένης Χωρικής Επένδυσης* (μία στρατηγική για κάθε ΟΧΕ) με το ακριβές και αναλυτικό περιεχόμενο, αναλυτικό προϋπολογισμό των δράσεων, συγκεκριμένο Σχέδιο Δράσης, συμπληρωματικότητα με χρηματοδοτικά εργαλεία κλπ

Οι στρατηγικές θα αξιολογηθούν με κριτήρια αξιολόγησης που θα έχει εγκρίνει η Επιτροπή Παρακολούθησης του ΕΠ ΚΡΗΤΗΣ 2014-2020.

7. Διατιθέμενοι πόροι από το ΕΠ ΚΡΗΤΗ 2014-2020

Για τις τρεις ΟΧΕ εκτός ΒΑΑ θα διατεθεί από το ΕΠ ΚΡΗΤΗ 2014-2020 το ποσό των 30.300.000 ευρώ.

Οι επενδυτικές προτεραιότητες που θα συμβάλουν και τα αντίστοιχα ποσά παρουσιάζονται στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ IV.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ I

ΟΧΕ στην ΠΕ Λασιθίου

Σε εφαρμογή των προαναφερόμενων γενικών αρχών, γίνεται η προσέγγιση του προσδιορισμού των 4 τύπων περιοχών του ΠΕΠ Κρήτης 2014 – 2020 στην ΠΕ Λασιθίου.

Στον χάρτη 2.1, αποτυπώνονται οι προβλέψεις του ΠΠΧΣΑΑ, συνδυαστικά με τις περιοχές του δικτύου NATURA 2000, τους μικρούς νησιωτικούς και παράκτιους υγρότοπους και τα όρια Γεωπάρκων UNESCO.

Από τους 4 Δήμους της ΠΕ ο Δήμος Σητείας, σχεδόν στο σύνολό του, εντάσσεται εντός των ορίων του Γεωπάρκου UNESCO της Σητείας και ειδικότερα :

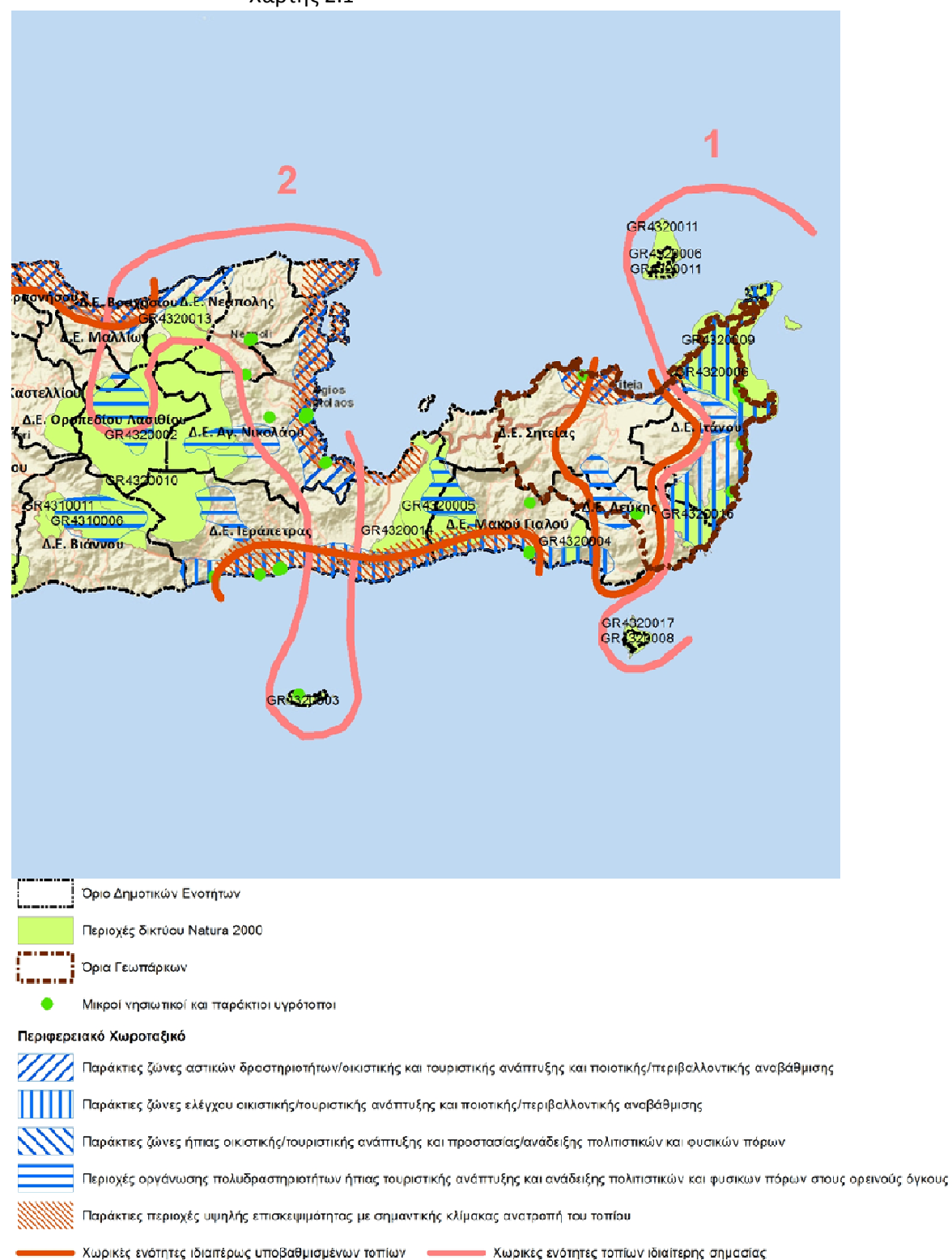
Δήμος	Δημοτική Ενότητα (ΔΕ)	Έκταση ΔΕ (km ²)	Έκταση περιοχής UNESCO εντός ΔΕ (km ²)	% έκτασης περιοχής UNESCO επί της έκτασης της ΔΕ
Σητείας	Δ.Ε. Σητείας	274,92	221,44	80,55
	Δ.Ε. Ιτάνου	197,24	191,96	97,32
	Δ.Ε. Λεύκης	151,57	96,57	63,71

Οι άλλοι 3 Δήμοι, Αγίου Νικολάου, Ιεράπετρας και Οροπεδίου Λασιθίου, καλύπτονται σε σημαντικό τμήμα τους από την ζώνη Τοπίου 2 που αντιστοιχίζεται στον τύπο περιοχής I.

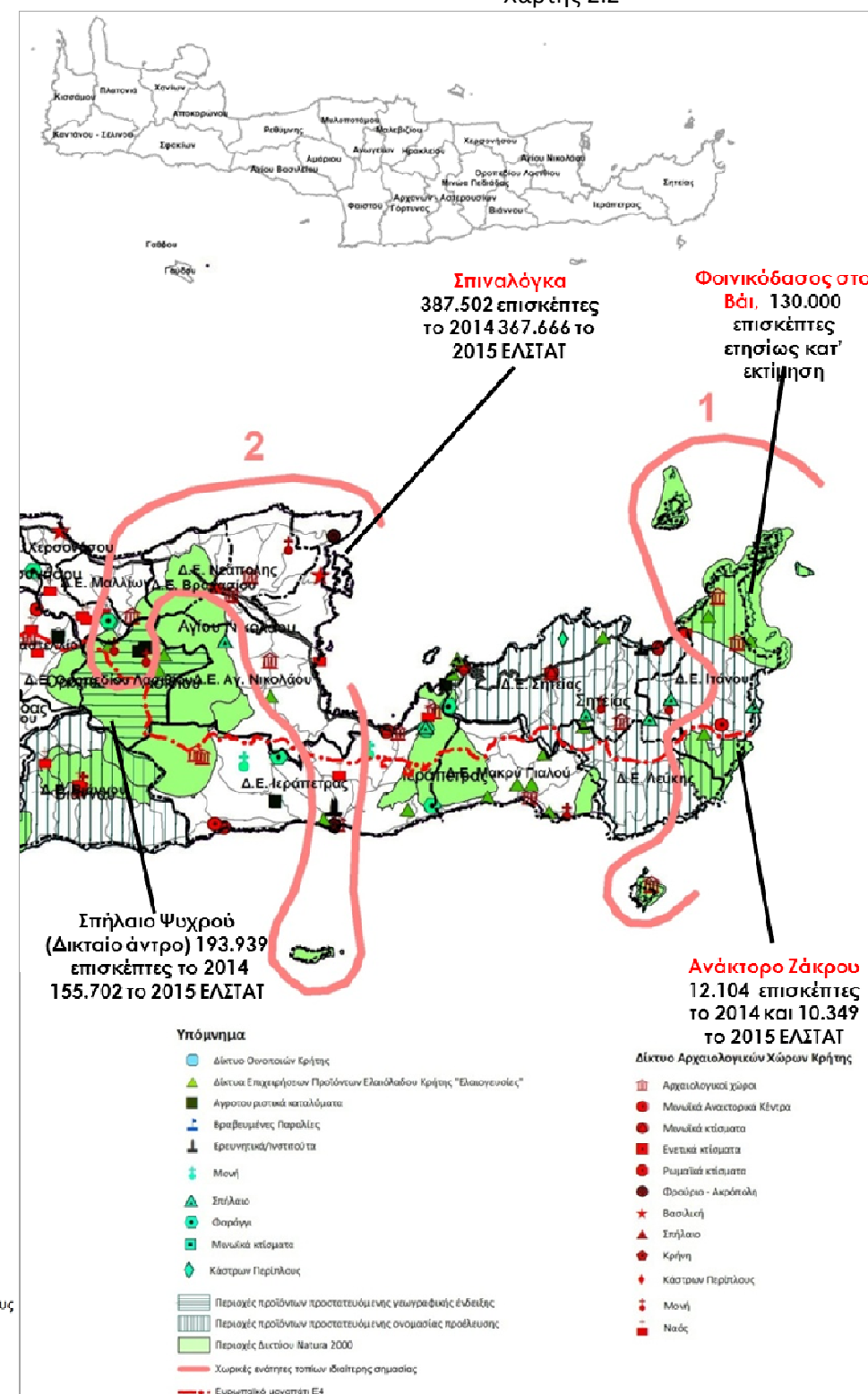
Επίσης και οι 3 Δήμοι, περιλαμβάνουν εντός των ορίων τους «περιοχές οργάνωσης πολυδραστηριοτήτων ήπιας τουριστικής ανάπτυξης και ανάδειξης πολιτιστικών και φυσικών πόρων στους ορεινούς όγκους», που αντιστοιχίζονται στον τύπο περιοχής III.

Τέλος οι 2 Δήμοι, Αγίου Νικολάου και Ιεράπετρας, περιλαμβάνουν εντός των ορίων τους παράκτιες περιοχές υψηλής επισκεψιμότητας με σημαντικής κλίμακας ανατροπή του τοπίου» καθώς και «χωρικές ενότητες ιδιαίτερως υποβαθμισμένων τοπίων» στον Δήμο Ιεράπετρας, που αντιστοιχίζονται στον τύπο περιοχής II

Χάρτης 2.1

Χάρτης 2.2

Στον πίνακα 2.1, κωδικοποιούνται ανά Δημοτική Ενότητα, τα επιμέρους χαρακτηριστικά του περιβάλλοντος, οι προβλέψεις του ΠΠΧΣΑΑ και τα χαρακτηριστικά του φυσικού και ανθρωπογενούς περιβάλλοντος. Όπως αποτυπώνεται στον πίνακα, στο σύνολό τους οι 6 Δημοτικές Ενότητες των 3 Δήμων, περιλαμβάνουν εντός των ορίων τους περιοχές που εμπίπτουν σε κάποιο τύπο ΟΧΕ, οι 5 μάλιστα από τις 6 Δημοτικές Ενότητες συνδυάζουν περισσότερους του ενός τύπου ΟΧΕ.

Η πιο διευρυμένη χωρικά ζώνη είναι του τύπου Ι «χωρική ενότητα τοπίου ιδιαίτερης σημασίας 2 : Κόλπος Μεραμπέλου και ευρύτερη περιβάλλουσα περιοχή», που τα χαρακτηριστικά της και το πλαίσιο κατευθύνσεων από το ΠΠΧΣΑΑ, παρουσιάζονται στο σχήμα 2.

Επισημαίνεται επίσης το σημαντικό μήκος του μονοπατιού Ε4 (χάρτης 2.2), εντός αλλά και εκτός της ζώνης τοπίου ιδιαίτερης σημασίας, με πρόβλεψη από το ΠΠΧΣΑΑ «Ολοκληρωμένη προγραμματική παρέμβαση στο συνολικό χωρικό πλέγμα, με ενοποιητικό στοιχείο το ευρωπαϊκό περιπατητικό μονοπάτι Ε4 (πόλο έλξης διεθνούς εμβέλειας) και σε αναφορά με τους υπαρκτούς σήμερα εν δυνάμει οικιστικούς πόλους πολυδραστηριοτήτων και ένταξη του μονοπατιού Ε4 στις «περιπατητικές» διαδρομές, προκειμένου να επωφεληθούν του δικού του brand name, «επισκέψιμοι οικισμοί»».

Υπάρχουν 4 θύλακες περιοχών τύπου ΙΙΙ, «Ζώνες οργάνωσης πολυδραστηριοτήτων / ήπιας και οργανωμένης τουριστικής ανάπτυξης και ανάδειξης πολιτιστικών και φυσικών πόρων στους ορεινούς και ημιορεινούς όγκους» και ειδικότερα :

- περί το Ορεινό, Καβούσι,
- περί τον Κριτσά,
- περί τις Μάλες, στις ΝΑ παρυφές της Δίκτης,
- Οροπέδιο Λασιθίου

Οι περιοχές τύπου ΙΙΙ, είναι 2 και χαρακτηρίζονται ως «παράκτιες περιοχές υψηλής επισκεψιμότητας, με σημαντικής κλίμακας ανατροπή του τοπίου» και αφορούν :

- «Παράκτιες ζώνες αστικών δραστηριοτήτων/οικιστικής και τουριστικής ανάπτυξης και ποιοτικής/περιβαλλοντικής αναβάθμισης» από Παχιά Άμμο έως Σέλλες περί τον Άγιο Νικόλα
- «Παράκτιες ζώνες ελέγχου οικιστικής / τουριστικής ανάπτυξης και ποιοτικής/περιβαλλοντικής αναβάθμισης» από Ασπρόλιθο Γούδουρα έως και Βάτο Μύρτου περί την Ιεράπετρα, που χαρακτηρίζεται επιπλέον και ως ενότητα ιδιαίτερος υποβαθμισμένων τοπίων

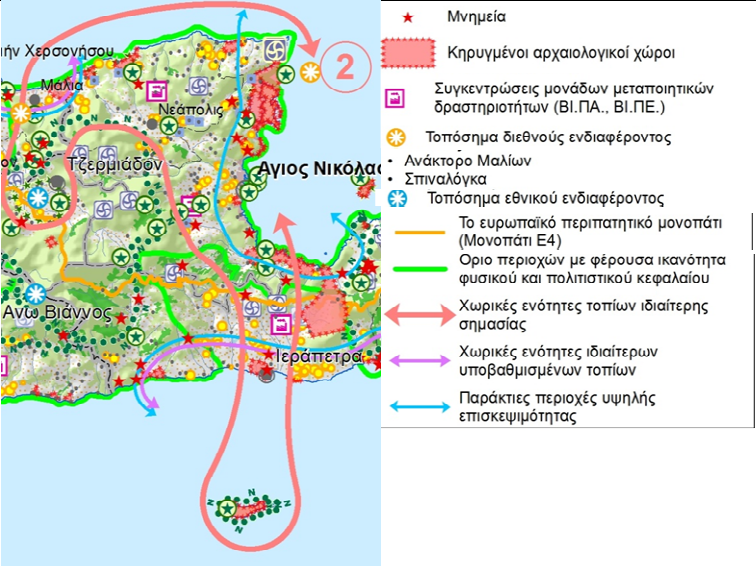
Εντός των ζωνών τύπου ΙΙΙ, εντάσσονται και 2 αστικά κέντρα για τα οποία υπάρχει ειδική πρόβλεψη από το ΠΠΧΣΑΑ και ειδικότερα :

- ο Άγιος Νικόλαος χαρακτηρίζεται ως «Πρωτεύων πόλος περιφερειακής εμβέλειας, κέντρο προώθησης του ποιοτικού τουρισμού στην Κρήτη με άξονα αναφοράς και συνεργασίας τις Περιφέρειες του Νότιου και του Βόρειου Αιγαίου».
- η Ιεράπετρα χαρακτηρίζεται ως «Πρωτεύων πόλος περιφερειακής εμβέλειας, κέντρο δημιουργίας γεωργοπεριβαλλοντικής συνείδησης, με άξονα αναφοράς την Κρήτη και εκπαιδευτικό κέντρο ανανεώσιμων πηγών ενέργειας»

Πίνακας 2.1

Τύπος περιοχής	Δημοτικές Ενότητες	Πληθυσμός 2011 % της Περιφέρειας	Ζώνες τουρισμού							Περιβαλλοντικά πολιτιστικά χαρακτηριστικά								Γεωμορφολογικά χαρακτηριστικά	
			ΕΠΧΣΑ			ΠΠΧΣΑΑ				Χωρική ενότητα τοπίων ιδιαίτερης σημασίας	Ε4	Κωδικός NATURA 2000	% Έκταση NATURA 2000 στη Δ.Ε.	Πλήθος υγροβιοτόπων	Χωρικές ενότητες για αναβάθμιση τοπίου	Παράκτιες υψηλής επισκεψιμότητας με σημαντικές πιέσεις		Ορεινές - Μειονεκτικές 85/148/ΕΟΚ	Άνω του 50% Πληθυσμού Δήμου 2011 σε υψόμετρα άνω των 400 μ
			Ανεπτυγμένες	Αναπτυσσόμενες	Με περιθώρια ανάπτυξης	Παράκτιες ζώνες αστικών δραστηριοτήτων	Παράκτιες ζώνες ελέγχου οικιστικής τουριστικής ανάπτυξης	Παράκτιες ζώνες ήπιας οικιστικής τουριστικής ανάπτυξης	Περιοχές οργάνωσης πολυδραστη-ριοτήτων ήπιας τουριστικής ανάπτυξης								Ζώνες επιρροής μεγάλων έργων		
I, II, III	Αγίου Νικολάου	3,32%	✓	✓	✓	✓			✓	2	✓	GR4320002 GR4320010	28,43%	3		✓			
I, III	Βραχασίου	0,31%		✓		✓				2		GR4320013 GR4320002	3,80%					Ο	
I, II, III	Ιεράπετρας	3,81%	✓	✓	✓		✓		✓	2	✓	GR4320005 GR4320014 GR4320010 GR1320002 GR4310006	29,52%	5	✓	✓		Ο	
I	Νεάπολης	0,72%	✓	✓	✓	✓				2		GR4320013 GR4320002	23,00%	2				Ο	
II, III	Μακρύ Γιαλού	0,62%		✓			✓		✓		✓	GR4320004 GR4320005	31,14%	2	✓			Ο	
I, III	Οροπεδίου Λασιθίου	0,38%			✓				✓	2	✓	GR432000 GR4320010	95,99%					Ο	✓

Σχήμα 2 Παρουσίαση τοπίου ιδιαίτερης σημασίας Κόλπος Μεραμπέλου και ευρύτερη περιβάλλουσα περιοχή

 Μνημεία Κηρυγμένοι αρχαιολογικοί χώροι Συγκεντρώσεις μονάδων μεταποιητικών δραστηριοτήτων (ΒΙ.ΠΑ., ΒΙ.Π.Ε.) Τοπίσσημα διεθνούς ενδιαφέροντος Ανάκτορο Μαλίων Σπιναλόγκα Τοπίσσημα εθνικού ενδιαφέροντος Το ευρωπαϊκό περιπατητικό μονοπάτι (Μονοπάτι Ε4) Οριο περιοχών με φέρουσα ικανότητα φυσικού και πολιτιστικού κεφαλαίου Χωρικές ενότητες τοπίων ιδιαίτερης σημασίας Χωρικές ενότητες ιδιαίτερων υποβαθμισμένων τοπίων Παράκτιες περιοχές υψηλής επισκεψιμότητας Αισθητικό και φυσικό κάλλος . Στην ενότητα αυτή συναντάμε Τοπία Ιδιαίτερου Φυσικού Κάλλους, περιοχές ενταγμένες στο δίκτυο Natura 2000 και πολυπληθείς θέσεις κηρυγμένων αρχαιολογικών χώρων. Ο χαρακτήρας των ιστορικών και αρχαιολογικών καταλοίπων είναι κυρίως Μινωικά και Κλασικά. Στην ενότητα υπάρχουν και χαρακτηρισμένοι παραδοσιακοί οικισμοί. Πολιτισμικό περιβάλλον Πολυπληθείς κηρυγμένοι αρχαιολογικοί χώροι της ενότητας συναντώνται στα ορεινά, κατά μήκος της ακτής και σε νησιωτικά σύνολα, από Σπήλαιο Ψυχρού, Δρήρος, Μίλατος, Σπιναλόγκα, Ελούντα, Λατώ, Άγιος Νικόλας, Βρόκαστρο, κ.ά. έως Γουρνιά, χώρο Ισθμού Ιεράπετρας και Νήσο Χρυσή. Χαρακτηρισμένοι παραδοσιακοί οικισμοί είναι: Επάνω Σίσι, Πλάκα, Επάνω Ελούντα, Κριτσάς, Βραχάσι, Καστέλι, Λίμνες, Μίλατος, Φουρνή. Αναγνωρισιμότητα Πολλές περιοχές ταυτίζονται με μυθολογικά δεδομένα και τοπικούς θρύλους. Οι περιοχές που παρουσιάζουν αξιόλογες συγκεντρώσεις τουριστικών δραστηριοτήτων λόγω διεθνούς αναγνωρισιμότητας είναι η Ελούντα, η Ιεράπετρα, η ευρύτερη περιοχή του οικισμού Κριτσά σε συλλειτουργία με τον Άγιο Νικόλαο. Η περιοχή του φαραγγιού της Κριτσάς, και του οροπεδίου Καθαρού διατίθενται για πεζοπορικές και ορειβατικές δραστηριότητες. Στο Αβδού λειτουργεί πίστα ανεμοπτερισμού. Οι περιοχή της Ελούντας είναι μια από τις πλέον αναπτυγμένες τουριστικές περιοχές όχι μόνο της περιφέρειας, αλλά και της χώρας. Αναλλοίωτος χαρακτήρας – αξιόλογη ποιότητα Στο σύνολο της ενότητας η ποιότητα του τοπίου κυμαίνεται από φυσική/ άριστη (Φαράγγι Σεληνάρι, Δρήρος, Κριτσάς, Σπιναλόγκα, Νήσος Χρυσή), έως καλή (Μίλατος, Λατώ, Οροπέδιο, Κράσι, Καθαρό) και υποβαθμισμένη περισσότερο στην Ελούντα και λιγότερο στον Άγιο Νικόλαο, λόγω τουριστικής υπερανάπτυξης με μεγάλα ξενοδοχεία. Ήδη αναγνωρισμένα προστατευόμενα στοιχεία Στο εσωτερικό της ενότητας υπάρχουν τέσσερις ζώνες του δικτύου Natura 2000 οι: GR4320002 Οροπέδιο Λασιθίου, Καθαρό, Σελένα, Κράσι, Σελέκανος, χαλασμένη Κορυφή, GR4320010 Λάζαρος Κορυφή-Μαδάρα Δίκτυς, 4320013 Φαράγγι Σεληνάρι-Βραχάσι και 4320003 Νήσος Χρυσή.	Στο εσωτερικό της ενότητας περιλαμβάνονται και τα Τοπία Ιδιαίτερου Φυσικού Κάλλους: Οροπέδιο, Κέρα Πεδιάδος, Κράσι Πεδιάδος, Μάλια, Σταλίσ Μόχου, Χερσόνησος, Μίλατος, Σίσι Νεαπόλεως, Αλυκές Ελούντας, Δρήρος, Μαυρικανός Ελούντας, Ελούντα, Λατώ, Κριτσά, Σπιναλόγκα, Βρυονήσι Καλοχωρίου, Βρόκαστρο, Ίστρον ή Καλό Χωριό, Ν. Αγ. Πάντες, Ν. Μικρονήσι, Αλμυρός Αγίου Νικολάου. Χαρακτηρισμένοι παραδοσιακοί οικισμοί είναι: Επάνω Σίσι, Πλάκα, Επάνω Ελούντα, Κριτσάς, Βραχάσι, Καστέλι, Λίμνες, Μίλατος, Φουρνή. Μοναδικότητα- σπανιότητα Στην ενότητα διακρίνονται περιοχές με ιδιαίτερα χαρακτηριστικά οι οποίες συγκροτούν πέντε αναπτυξιακές υποενότητες: Υποενότητα Βορείου Μεράμπελου (Ελούντα, Νεάπολη, Μίλατος) / Υποενότητα Αγίου Νικολάου – Κριτσάς – Καθαρού / Υποενότητα Οροπεδίου Λασιθίου (Οροπέδιο Λασιθίου, Κερά, Κράσι) / Υποενότητα Ιεράπετρας – Καλού Χωριού / Υποενότητα Νήσου Χρυσής Στις περιοχές αυτές (εντός η εκτός των προστατευόμενων περιοχών Natura 2000) αναπτύσσονται σημαντικά τοπία χαρακτηριστικότερα των οποίων είναι: Στην υποενότητα Βορείου Μεράμπελου: Η Μίλατος (μέχρι ακρωτήρι Αγίου Ιωάννη). Τόπος με πολλούς βραχώδεις λόφους και θαλάσσιους γκρεμούς. Υπάρχουν επίσης σημαντικές σπηλιές. Η χλωρίδα των κρημνών περιέχει πολλά είδη και περιλαμβάνει και κάποια ενδημικά. Η πανίδα ιδιαίτερα των ασπόνδυλων, τόσο των κρημνών , όσο και των σπηλαίων, είναι πλούσια σε ενδημικά και στενοενδημικά είδη. Στις σπηλιές υπάρχουν επίσης χειρόπτερα. Δύο είδη αμφιβίων, 7 είδη ερπετών και 2 είδη θηλαστικών προστατεύονται από την Ελληνική Νομοθεσία (Π.Δ. 67/81). Ο παραδοσιακός οικισμός Μίλατος είναι κτισμένος σε λόφο πάνω από πεδινό ελαιώνα που καταλγνει σε αμμώδη παραλία. Η αρχαία Λατώ. Το τοπίο γύρω από την αρχαία Λατώ διατηρεί τη φυσικότητά του και δεν υπάρχουν κτίσματα ή οικισμοί. Η Λατώ δεσπόζει πάνω από την πεδιάδα και τον κόλπο του Αγ. Νικολάου. Επίσης η αρχαία πόλη του Δρήρου είναι ένας από τους λίγους αρχαιολογικούς χώρους που διατηρεί την κλασική αισθητική των ελεύθερων αρχαιολογικών χώρων. Το Φαράγγι Σεληνάρι – Βραχάσι είναι μια σημαντική ορεινή περιοχή για τα πτηνά <i>Gyraetus barbatus</i> και <i>Gyps fulvus</i> με γειτνίαση στους κηρυγμένους παραδοσιακούς οικισμούς Επάνω Σίσι, Βραχάσι και Μίλατο. Η Ελούντα είναι κτισμένη αμφιθεατρικά πάνω από τον ομώνυμο κόλπο που προς τα Α προφυλάσσεται από το νησί της Σπιναλόγκας, με τη ξηρά με στενό ισθμό. Στον ισθμό ήταν κτισμένη η αρχαία Όλους. Στο Β άκρο, η είσοδος του κόλπου ελέγχεται από το ενετικό φρούριο της Σπιναλόγκας στη νησίδα Καλυδώνα, όπου αργότερα λειτούργησε λεπροκομείο. Νήσος και Χερσόνησος Σπιναλόγκα. Το νησί Σπιναλόγκα περιλαμβάνεται στα τοπία Διεθνούς σημασίας με κυρίαρχο το ενετικό φρούριο που χρησίμευσε ως λεπροκομείο. Η χερσόνησος της Σπιναλόγκας εκτείνεται απέναντι από το τουριστικό θέρετρο της Ελούντας παράλληλα με την ακτή με την οποία συνδέεται με στενό ισθμό στο σημείο που υπήρχε η αρχαία Ολούς. Μία σειρά λόφων καλυμμένων με φρύγανα και μακία κυριαρχούν στο ανάγλυφο. Ανάμεσά τους υπάρχουν μικρές κοιλάδες με υπολείμματα παλαιών χωραφιών που χωρίζονται με ξερολιθιές. Η ακτή είναι βραχώδης και σχηματίζει μικρούς όρμους και ακρωτήρια. Η υποενότητα Αγίου Νικολάου – Κριτσάς – Καθαρού, καταλαμβάνει ένα μεγάλο τμήμα της ανατολικής πλευράς του όρους Δίκτης. Συγκροτείται ουσιαστικά από το ημιορεινό τοπίο του Μεραμπέλου που αναπτύσσεται ανάμεσα στον Άγιο Νικόλαο και την Κριτσά και από το οροπέδιο Καθαρού που αποτελεί ένα από τους πλέον ενδιαφέροντες φυσικούς σχηματισμούς της Κρήτης. Στην περιοχή Καθαρού υπάρχουν σημαντικοί θύλακες πρινοδάσους, στην περιοχή Κρούστας πευκοδάση και φρύγανα στις λουπές ημιορεινές – ορεινές περιοχές.	Ειδικότερα οι μικροί διάσπαρτοι ποιμενικοί οικισμοί του οροπεδίου Καθαρού αποτελούν ιδιαίτερης σημασίας και αξίας ανθρωπογενές περιβάλλον. Στην υποενότητα Οροπεδίου Λασιθίου: Το Οροπέδιο Λασιθίου είναι μια επίπεδη έκταση όπου δεσπόζει η καλλιέργεια της πατάτας, του σταριού κα. Τα χωριά είναι κτισμένα στην περίμετρο στο άγονο ασβεστολιθικό έδαφος. Οι χαρακτηριστικοί ανεμόμυλοι είναι εγκαταλελειμμένοι. Το Δικταίον Άντρον βρίσκεται στο ΝΔ άκρο του οροπεδίου του Λασιθίου σε υψόμετρο 1205 μ. (185 μ. πάνω από το οροπέδιο). Η περίφραξη του αρχαιολογικού χώρου έδωσε τη δυνατότητα στο δρυοδάσος να αναπτυχθεί ελεύθερα. Το Κράσι είναι ένα μικρό χωριό κτισμένο σε ένα ύψωμα της Δ κλιτύς του υψώματος Καρφί του όρους Σελένα. Πάνω από το Κράσι εκτείνεται ζώνη πρινοδάσους ως πάνω από το χωριό Κερά. Το πρινοδάσος διαδέχεται ζώνη μακκίας και σε μεγαλύτερο υψόμετρο φρύγανα που αραιώνουν προς τις κορυφές του βουνού. Προς Β δάσος από ατζίλακες (<i>Q. macrolepis</i>). Το χωριό περιβάλλεται από ελαιώνα με μεμονωμένα κυπαρίσσια, πλατάνια και ατζίλακες. Κάτω από το Κράσι υπάρχει μικρό οροπέδιο με καλλιέργειες σιτηρών. Στην υποενότητα Ιεράπετρας Καλοχωρίου: Ένα από τα πλέον χαρακτηριστικά αγροτικά τοπία της Κρήτης, αναπτύσσεται στην μεγάλη κοιλάδα καλύπτει την περιοχή του «ισθμού» από την Παχιά Άμμο έως και την Ιεράπετρα, το στενότερο σημείο του νησιού. Ανατολικά της κοιλάδας κυριαρχεί ο ορεινός όγκος της Θρυπτής και στα δυτικά το χαμηλό ημιορεινό τοπίο. Η περιοχή Βρυονήσι Καλοχωρίου εκτείνεται ανατολικά του Ίστρου και φθάνει ως την αρχαία πόλη Γουρνιά και περιλαμβάνει τη βραχώδη ακτή και τη λοφώδη παράκτια ζώνη κάτω από την Εθνική οδό Αγ. Νικολάου-Σητείας. Η βλάστηση είναι αλλού φρύγανα και αλλού αραιή και χαμηλή μακία από σχίνους, κέδρα και χαρουπιές. Στην υποενότητα Νήσος Χρυσή: Η Νήσος Χρυσή ή Γαϊδουρονήσι είναι κηρυγμένος αρχαιολογικός χώρος, Τοπίο Ιδιαίτερου Φυσικού Κάλλους και περιοχή Natura. Το ανατολικό και το δυτικό τμήμα της νήσου αποτελούνται από πετρώδη διαβρωμένα εδάφη που καλύπτονται από θαμνώδεις σχίνους. Η παραλία αποτελείται από ψαμμίτες και κοφτερά λατυποπαγή πετρώματα που περικλείουν απολιθωμένα όστρακα. Η κεντρική ζώνη του νησιού καλύπτεται από αμμοθίνες κατάφυτες με κέδρα που καταλήγουν σε αμμώδεις παραλίες στο βορρά και το νότο του νησιού. Η αξία του τοπίου ως φυσικού πόρου Στο σύνολό της ενότητας συναντάμε ενδιαφέροντα φυσικά, οικολογικά, γεωμορφολογικά στοιχεία, ενώ τόσο οι παραδοσιακοί οικισμοί όσο και οι περιοχές των τοπίων διαθέτουν πανοραμικές θέες, ιδιαίτερης αισθητικής αξίας. Στόχοι ποιότητας. Αναγκαία μέτρα προστασίας και διαχείρισης Γενικά για το σύνολο των παραλιακών οικισμών οι αλλοιώσεις τοπικού μεν χαρακτήρα , πλην σημαντικές απαιτούν άμεσα μέτρα για την ανάταξη τους. Για τις ορεινές περιοχές οι κύριες απειλές είναι η υπερβόσκηση και το παράνομο κυνήγι. Επομένως σημαντικοί στόχοι ποιότητας για την ενότητα αποτελούν αφενός η αντιμετώπιση των οξυμένων προβλημάτων που δημιουργεί το ανθρωπογενές τοπίο, με σοβαρές συνέπειες και στο φυσικό τοπίο, αφετέρου η αναγνώριση και ανάδειξη του τοπίου των παραδοσιακών και όλων των οικισμών της ενότητας, ως ιστορικού. Στην κατεύθυνση αυτή πέρα από τις δεσμεύσεις που υπάρχουν σχετικά με την προστασία και ανάδειξη της αρχιτεκτονικής των κτιρίων, θα πρέπει να υπάρξουν αντίστοιχες δεσμεύσεις για την προστασία του οικιστικού ιστού και δεσμεύσεις για τις επεμβάσεις στο άμεσο και ευρύτερο περιβάλλον των οικισμών και των τοπίων. Ειδικότερα για τις περιοχές της ενότητας με φυσική/ άριστη κατάσταση τοπίου, βασικός στόχος είναι η διατήρηση της αισθητικής αξίας του τοπίου (γεωμορφολογικοί σχηματισμοί, χρώματα πετρωμάτων) και της σημαντικής βιοποικιλότητας του. Το αυξανόμενο τουριστικό ενδιαφέρον, έχει οδηγήσει σε αυθαίρετη σταδιακή κατάληψη του χώρου και θα πρέπει άμεσα να ορισθούν οι επιτρεπόμενες μορφές τουριστικής εκμετάλλευσης.
--	--	--

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II

ΟΧΕ στην ΠΕ Ρεθύμνου

Σε εφαρμογή των προαναφερόμενων γενικών αρχών, γίνεται η προσέγγιση του προσδιορισμού των 4 τύπων περιοχών του ΠΕΠ Κρήτης 2014 – 2020 στην ΠΕ Ρεθύμνου.

Στον χάρτη 3.1, αποτυπώνονται οι προβλέψεις του ΠΠΧΣΑΑ, συνδυαστικά με τις περιοχές του δικτύου NATURA 2000, τους μικρούς νησιωτικούς και παράκτιους υγρότοπους και τα όρια Γεωπάρκων UNESCO.

Από τους 5 Δήμους της ΠΕ οι 4 στο σύνολό τους, εντάσσονται εντός των ορίων του Γεωπάρκου UNESCO του Ψηλορείτη ενώ 1 από τις 4 Δημοτικές Ενότητες του Δήμου Ρεθύμνου εντάσσεται κατά τμήμα της και ειδικότερα :

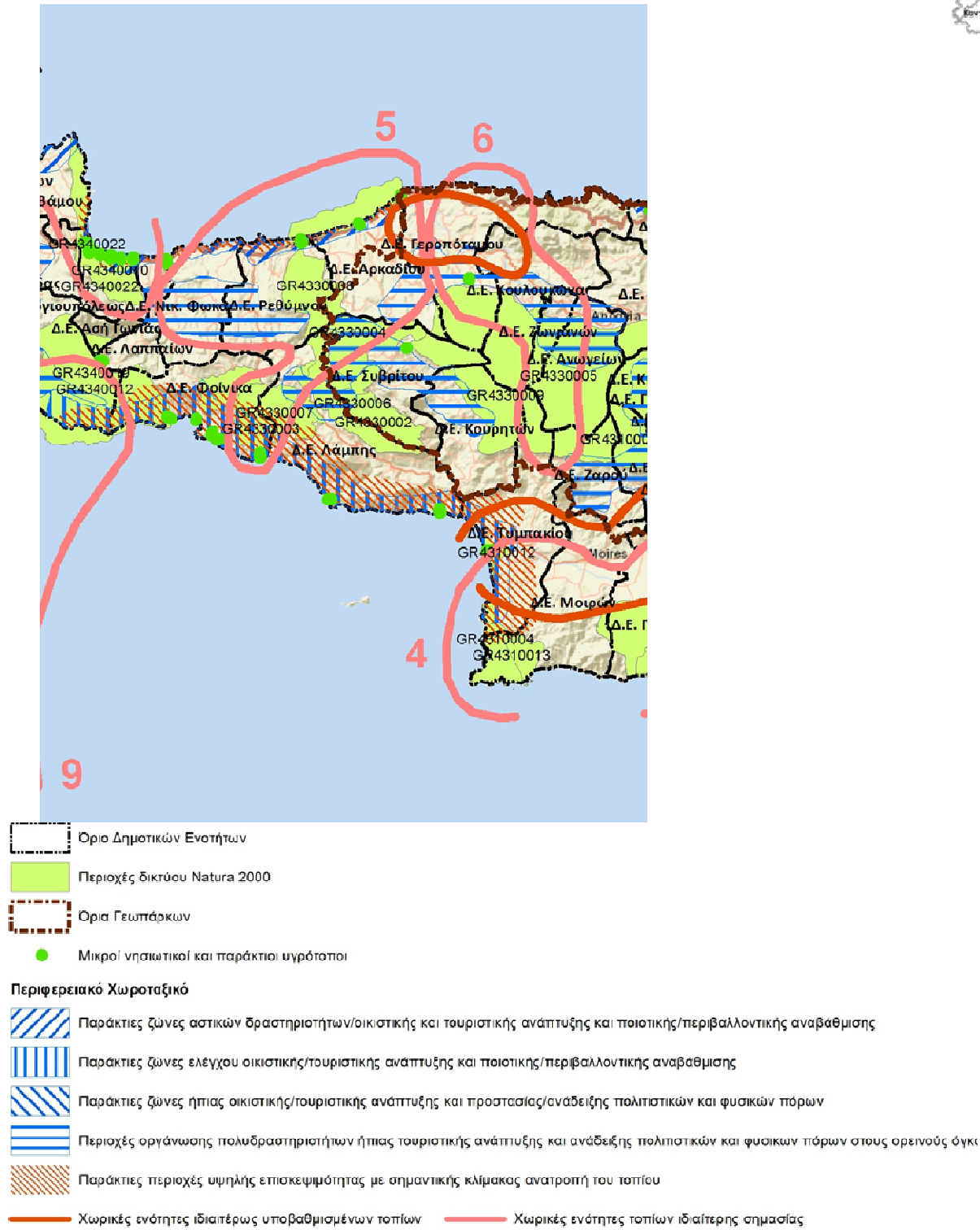
Δήμος	Δημοτική Ενότητα (ΔΕ)	Έκταση ΔΕ (km ²)	Έκταση περιοχής UNESCO εντός ΔΕ (km ²)	% έκτασης περιοχής UNESCO επί της έκτασης της ΔΕ
Ανωγείων	Δ.Ε. Ανωγείων	131,13	131,13	100,00
Ρεθύμνου	Δ.Ε. Ρεθύμνου			
	Δ.Ε. Αρκαδίου	123,95	75,61	61,00
	Δ.Ε. Λατππαίων			
	Δ.Ε. Νικηφόρου Φωκά			
Μυλοποτάμου	Δ.Ε. Γεροπόταμου	201,08	193,97	96,47
	Δ.Ε. Ζωνιανών	26,65	26,65	100,00
	Δ.Ε. Κουλουκώνα	138,17	138,17	100,00
Αμαρίου	Δ.Ε. Κουρητών	123,15	121,77	98,88
	Δ.Ε. Συβρίτου	152,80	151,54	99,18
Αγίου Βασιλείου	Δ.Ε. Λάμπης			
	Δ.Ε. Φοίνικα			

Οι 2 Δήμοι, Ρεθύμνου και Αγίου Βασιλείου, καλύπτονται σε σημαντικό τμήμα τους από την ζώνη Τοπίου 5 που αντιστοιχίζεται στον τύπο περιοχής I.

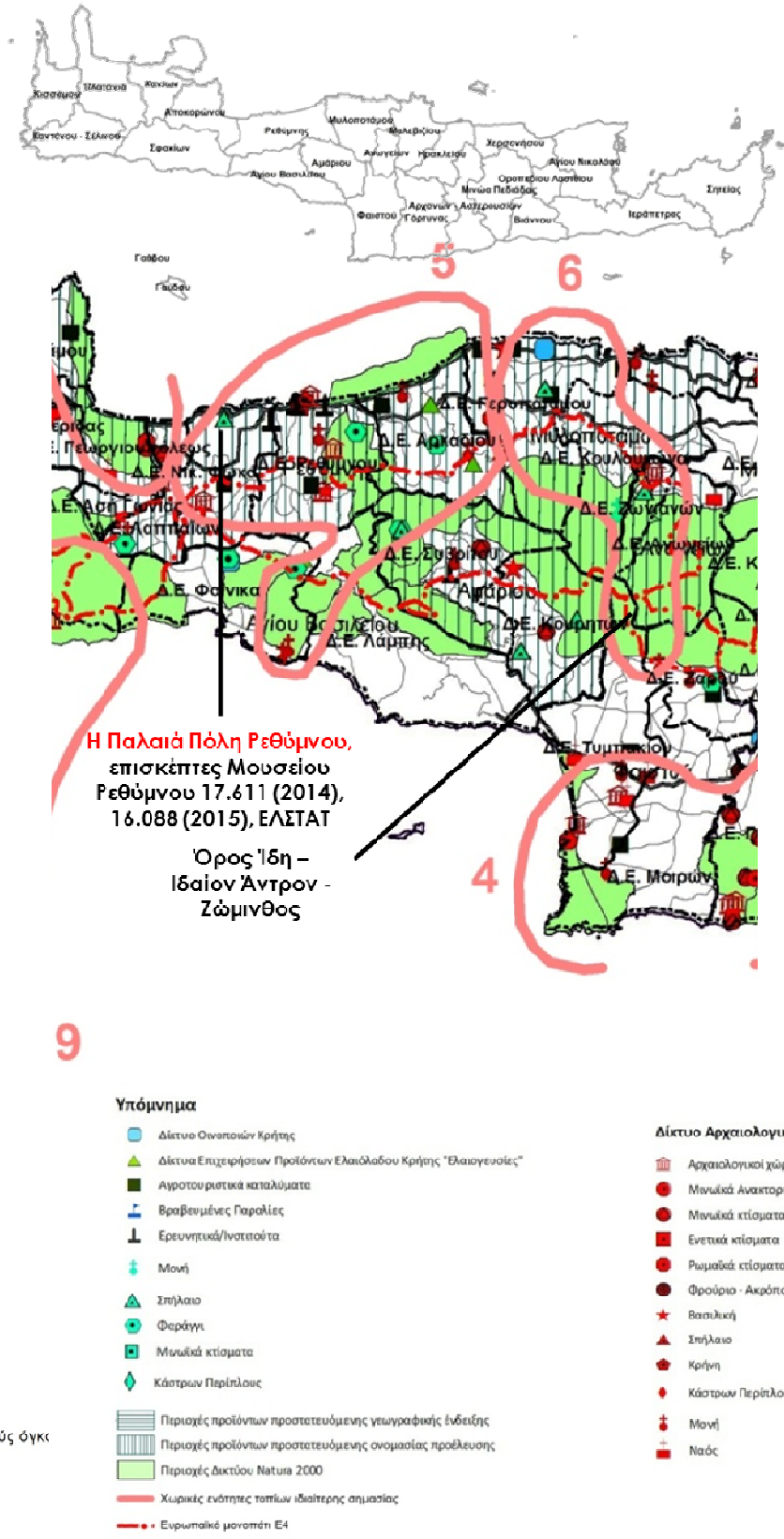
Επίσης και οι 2 Δήμοι, περιλαμβάνουν εντός των ορίων τους «περιοχές οργάνωσης πολυδραστηριοτήτων ήπιας τουριστικής ανάπτυξης και ανάδειξης πολιτιστικών και φυσικών πόρων στους ορεινούς όγκους», που αντιστοιχίζονται στον τύπο περιοχής III.

Τέλος και οι 2 Δήμοι, περιλαμβάνουν εντός των ορίων τους παράκτιες περιοχές υψηλής επισκεψιμότητας με σημαντικής κλίμακας ανατροπή του τοπίου», που αντιστοιχίζονται στον τύπο περιοχής II

Χάρτης 3.1

Χάρτης 3.2

Στον πίνακα 3.1, κωδικοποιούνται ανά Δημοτική Ενότητα, τα επιμέρους χαρακτηριστικά του περιβάλλοντος, οι προβλέψεις του ΠΠΧΣΑΑ και τα χαρακτηριστικά του φυσικού και ανθρωπογενούς περιβάλλοντος. Όπως αποτυπώνεται στον πίνακα, στο σύνολό τους οι 6 Δημοτικές Ενότητες των 2 Δήμων, περιλαμβάνουν εντός των ορίων τους περιοχές που εμπίπτουν σε περισσότερους του ενός τύπου ΟΧΕ, οι 5 σε 3 τύπους ΟΧΕ και η 1 σε 2 τύπους ΟΧΕ.

Η πιο διευρυμένη χωρικά ζώνη είναι του τύπου Ι «χωρική ενότητα τοπίου ιδιαίτερης σημασίας 5 : Ρέθυμνο και περιβάλλουσα περιοχή», που τα χαρακτηριστικά της και το πλαίσιο κατευθύνσεων από το ΠΠΧΣΑΑ, παρουσιάζονται στο σχήμα 3.

Επισημαίνεται επίσης η σημαντική παρουσία του μονοπατιού Ε4 (χάρτης 3.2), εντός αλλά και εκτός της ζώνης τοπίου ιδιαίτερης σημασίας, με 4 διαδρομές που διασταυρώνονται στα όρια της Δημοτικής Ενότητας Λαππαίων. Η πρόβλεψη από το ΠΠΧΣΑΑ για τις περιοχές που διασχίζει το Ε4 είναι «Ολοκληρωμένη προγραμματική παρέμβαση στο συνολικό χωρικό πλέγμα, με ενοποιητικό στοιχείο το ευρωπαϊκό περιπατητικό μονοπάτι Ε4 (πόλο έλξης διεθνούς εμβέλειας) και σε αναφορά με τους υπαρκτούς σήμερα εν δυνάμει οικιστικούς πόλους πολυδραστηριοτήτων και ένταξη του μονοπατιού Ε4 στις «περιπατητικές» διαδρομές, προκειμένου να επωφεληθούν του δικού του brand name, «επισκέψιμοι οικισμοί».

Υπάρχουν 3 θύλακες περιοχών τύπου ΙΙΙ, «Ζώνες οργάνωσης πολυδραστηριοτήτων / ήπιας και οργανωμένης τουριστικής ανάπτυξης και ανάδειξης πολιτιστικών και φυσικών πόρων στους ορεινούς και ημιορεινούς όγκους» και ειδικότερα :

- έναν θύλακα στους ημιορεινούς όγκους, από Επισκοπή έως Σέλλι με ενσωματωμένο πλήθος κηρυγμένων παραδοσιακών οικισμών, που διασχίζονται από την βορειότερη διαδρομή του Ε4
- μέρος θύλακα που ξεκινάει από το Σπήλι και φτάνει έως Φουρφουρά στο κέντρο και στις νοτιοδυτικές πλαγιές του Ψηλορείτη
- μέρος θύλακα που ξεκινάει από την Μονή Αρκαδίου και φτάνει μέχρι τα Ανώγεια στις βορειοδυτικές παρυφές του Ψηλορείτη

Οι περιοχές τύπου ΙΙΙ, είναι 2 και χαρακτηρίζονται ως «παράκτιες περιοχές υψηλής επισκεψιμότητας, με σημαντικής κλίμακας ανατροπή του τοπίου» και αφορούν :

- «Παράκτιες ζώνες αστικών δραστηριοτήτων/οικιστικής και τουριστικής ανάπτυξης και ποιοτικής/περιβαλλοντικής αναβάθμισης» που καλύπτουν το σύνολο του βόρειου παράκτιου μετώπου του Δήμου Ρεθύμνου
- «Παράκτιες ζώνες ελέγχου οικιστικής / τουριστικής ανάπτυξης και ποιοτικής/περιβαλλοντικής αναβάθμισης» που καλύπτουν το σύνολο του νότιου παράκτιου μετώπου του Δήμου Αγίου Βασιλείου

Ιδιαίτερο κοινό γνώρισμα των ζωνών τύπου ΙΙΙ, είναι η ύπαρξη παράκτιων υγρότοπων, 6 στη νότια και 4 στην βόρεια, όπου εντάσσεται και η πόλη του Ρεθύμνου, με ειδική πρόβλεψη από το ΠΠΧΣΑΑ «Δευτερέων εθνικός πόλος ευρωπαϊκής και διαπεριφερειακής ακτινοβολίας, με άξονα την ιστορία και τον πολιτισμό και Κέντρο ανάδειξης των ολοκληρωμένων και πολλαπλών παρελθόντων, με άξονα την έρευνα (ιστορία και φυσικό – πολιτιστικό περιβάλλον)».

Πίνακας 3.1

Τύπος ΟΕΕ	Δημοτικές Ενότητες	Πληθυσμός 2011 % της Περιφέρειας	Ζώνες τουρισμού							Περιβαλλοντικά πολιτιστικά χαρακτηριστικά							Ζώνες επιρροής μεγάλων έργων	Γεωμορφολογικά χαρακτηριστικά	
			ΕΠΧΣΑ			ΠΠΧΣΑΑ				Χωρική ενότητα τοπίων ιδιότερης σημασίας	Ε4	Κωδικός NATURA 2000	% Έκταση NATURA 2000 στη Δ.Ε.	Πλήθος υγροβιοτόπων	Χωρικές ενότητες για αναβάθμιση τοπίου	Παράκτιες υψηλής επισκεψιμότητας με σημαντικές πιέσεις		Ορεινές - Μειονεκτικές 85/148/ΕΟΚ	Άνω του 50% Πληθυσμού Δήμου 2011 σε υψόμετρα άνω των 400 μ
			Ανεπτυγμένες	Αναπτυσσόμενες	Με περιθώρια ανάπτυξης	Παράκτιες ζώνες αστικών δραστηριοτήτων	Παράκτιες ζώνες ελέγχου οικιστικής τουριστικής ανάπτυξης	Παράκτιες ζώνες ήπιας οικιστικής τουριστικής ανάπτυξης	Περιοχές οργάνωσης πολυδραστη-ριοτήτων ήπιας τουριστικής ανάπτυξης										
I, II, III,	Νικηφόρου Φωκά	1,43%	✓		✓	✓			✓	5	✓					✓		O/M	
I, II, III	Αρκαδίου	1,11%	✓		✓	✓			✓	5	✓	GR4330008 GR4330004 GR4330005	11,33%	1	✓	✓		O/M	
I, II, III	Ρεθύμνου	6,01%	✓		✓	✓			✓	5	✓	GR4330008 GR4330004	28,52%	1		✓	✓		
I, II	Φοίνικα	0,52%		✓	✓			✓		5	✓	GR4330007 GR4330003 GR4340019 GR4340012	56,13%	4		✓		O/M	
I, II, III	Λάμπης	0,67%		✓	✓		✓		✓	5	✓	GR4330006 GR4330002 GR4330007 GR4330003	32,23%	2		✓		O	✓
I, II, III	Λαππαίων	0,36%	✓		✓	✓			✓	5	✓	GR4340019 GR4340012	1,81%	2		✓		O	

Σχήμα. 3 Παρουσίαση τοπίου ιδιαίτερης σημασίας Ρέθυμνο και περιβάλλουσα περιοχή

Αισθητικό και φυσικό κάλλος

Στην ενότητα αυτή συναντάμε τοπία ιδιαίτερου φυσικού κάλλους, περιοχές ενταγμένες στο δίκτυο Natura 2000 και πολυπληθείς θέσεις κρηρυγμένων αρχαιολογικών χώρων. Κύριος χαρακτήρας των ιστορικών και αρχαιολογικών καταλοίπων είναι Ενετικά και Ελληνικά. Σημαντικός είναι ο αριθμός των κρηρυγμένων παραδοσιακών οικισμών.

Πολιτισμικό περιβάλλον

Εντός της ενότητας για την καλύτερη προσέγγιση και ανάδειξη εκτός των κοινών χαρακτηριστικών και αυτών των κυρίαρχων, διακρίνουμε δύο υποενότητες αυτή των βορείων οικισμών και αυτή των νοτίων οικισμών-Κουρταλιώτικο Φαράγγι-Μονή Πρέβελη.

Η υποενότητα βορείων οικισμών αναπτύσσεται σε κλίσεις που καταλήγουν στην θάλασσα και είναι προσανατολισμένες στον Βορρά.

Στην υποενοότητα συναντάμε πλήθος παραδοσιακών οικισμών με σημαντικά τμήματά τους να βρίσκονται στη φάση της εγκατάλειψης αλλά όμως συνεχίζουν να είναι ζωντανοί οικισμοί. Έχουν διατηρήσει αξιόλογα οικιστικά χαρακτηριστικά με σημαντικότερους όλων τον Μαρουλά και το Χρωμοναστήρι.

Σημαντικοί αρχαιολογικοί χώροι στην υποενότητα, είναι η αρχαία Ελεύθερνα, το Φαράγγι Πατσού, η Ενετική πόλη Ρεθύμνου, η Μονή Αρκαδίου αλλά και πλήθος άλλων ιστορικών μονών (Αγ. Ειρήνης) και εκκλησίες Βυζαντινής περιόδου. Υπάρχουν επίσης σημαντικά ιστορικά μνημεία και κτήρια όπως η Φορτέτσα του Ρεθύμνου, σημαντικά κτήρια στην παλιά πόλη, οι πύργοι του Μαρουλά και πλήθος κτηρίων εντός των παραδοσιακών (ενετικών) οικισμών.

Η υποενόχτητα νοτίων οικισμών αναπτύσσεται στην περιοχή γύρω από το Κουρταλιώτικο Φαράγγι με κλίσεις που καταλήγουν στην θάλασσα, στα νότια του και είναι προσανατολισμένες στον νότο αλλά και με ημιορεινές περιοχές στα βόρεια της εισόδου του φαραγγιού, που δεν έχουν θέα στην θάλασσα. Περιοχή με σημαντικό Φυσικό πλούτο. Περιοχή Natura 2000 το μεγαλύτερο μέρος της υποενόχτητας, ΤΙΦΚ το Κουρταλιώτικο φαράγγι και το ποτάμι μέχρι την θάλασσα, το Φοινικόδασος στην Πρέβελη και ο βιότοπος (Corine) η νότια παραθαλάσσια περιοχή.

Αναγνωρισιμότητα

Κύριο χαρακτηριστικό για το σύνολο της ενότητας είναι το πλούσιο πολιτισμικό της περιβάλλον, με αρχαιολογικούς χώρους και ιστορικά μνημεία διεθνούς και εθνικής σημασίας, όπως η Φορτέτσα του Ρεθύμνου και η παλιά πόλη Ρεθύμνου, η Μονή Αρκαδίου και η Μονή Πρέβελης, η αρχαία Ελεύθερνα, ενώ οι πλειοψηφία των οικισμών αναφέρεται στον τουρισμό.

Αναλλοίωτος χαρακτήρας – αξιόλογη ποιότητα

Στην υποεπνότητα βορειών οικισμών, η τουριστική ανάπτυξη έχει δημιουργήσει σημαντικές αλλοιώσεις στο οικιστικό τοπίο αλλά και στον κοινωνικό ιστό. Στο εναπομείναν φυσικό τοπίο δεν παρατηρούνται ιδιαίτερες αλλοιώσεις. Οι πολιτιστικοί πόροι σε καθεστώς προστασίας, είναι στην πλειοψηφία τους σε καλή κατάσταση όχι όμως και οι υπόλοιποι.

Στην υποενότητα νοτίων οικισμών, η κατάσταση του τόπου κρίνεται ικανοποιητική σε γενικές γραμμές. Σε ορισμένες περιοχές είναι φυσική/αρίστη. Ελάχιστες αλλοιώσεις τοπίου και αυτές αναστρέψιμες. Οι κτηνοτροφικές δραστηριότητες και η τουριστική ανάπτυξη έχουν δημιουργήσει μικρές αλλοιώσεις στο οικιστικό τοπίο. Οι πολιτιστικοί πόροι που προστατεύονται είναι στην πλειοψηφία τους σε καλή κατάσταση.

Ήδη αναγνωρισμένα προστατευόμενα στοιχεία

Στο εσωτερικό του συνόλου της ενότητας υπάρχουν τρεις ζώνες του δικτύου Natura 2000 οι: GR433003 και SPA 4330007 Κουρταλιώτικο Φαράγγι-Μονή Πρεβέλη-ευρύτερη περιοχή, SPA 4330008 Πρασσιανό Φαράγγι, GR433003Πρασσιανό Φαράγγι-Πατσός-Σφακορύακο Ρέμα-Παραλία Ρεθύμνου και εκβολή Γεροπόταμου-Ακρωτήρι Λιανός Κάβος-Περιβόλια.

Πολυπληθείς είναι οι κηρυγμένοι αρχαιολογικοί χώροι και μεταξύ αυτών η Παλαιά Πόλη Ρεθύμνου -Τοπίο Διεθνούς Σημασίας, η Αρχαία Ελεύθερνα, η Αρχαία Λάππα, το Νεκροταφείο των Αρμένων, ο χώρος της Μονής Πρέβελης-Τοπίο Εθνικής Σημασίας.

Τοπία Ιδιαίτερου Φυσικού Κάλλους έχουν χαρακτηριστεί τα: Σπήλαιο Γερανίου, Άνω Βαλσαμόνερο, Μονή Πρέβελη, Κουρταλιώτικο Φαράγγι, Φαράγγι Πετρέ, Μαρουλάς, η Ελεύθερνα και Χρωμομοναστήρι.

Οι κηρυγμένοι παραδοσιακοί οικισμοί συνιστούν σύνολο εθνικής σημασίας με δύο διακριτές ομάδες οικισμών: την ομάδα Αργυρούπολης: Επισκοπή, Αρχοντική, Αργυρούπολη, Κάτω Πόρος, Ζουρίδι, Άγιος Κωνσταντίνος, Ρούστικα, Μούντρος και την ομάδα Ρεθύμνου: Βεδέριο, Πρινές, Ατσιπόπουλο, Γάλλος, Μικρό Μετόχι, Αγία Ειρήνη, Ρουσσοσίτι, Μύλοι, Καπεδιανά, Χρωμομοναστήρι, Πρασές, Κάστελος, Αρμένιοι, Άγιος Γεώργιος, Αμπελάκι, Καρέ, Μαρουλάς, Κυριάνα, Αμνάτος, Καψαϊανά, Πίκρη, Βιρανεισκή. Εντός των οικισμών συναντάται μεγάλος αριθμός από τοιχογραφημένες Βυζαντινές και Μεταβυζαντινές εκκλησίες

Μοναδικότητα- σπανιότητα

Το μεγαλύτερο βόρειο παραλιακό τμήμα της ενότητας ανήκει στα όρια περιοχής Natura κυρίως για την προστασία της *Caretta caretta* και της *Monachus monachus* όπως και για τα δυο φαράγγια με κατεύθυνση από τον βορρά προς το νότο. Δυο περιοχές χαρακτηρίζονται ως ΤΙΦΚ.

Το μεγαλύτερο τμήμα της υποενοότητας νοτίων οικισμών, ανήκει στα όρια περιοχής Natura του Κουρταλιώτικου Φαραγγιού, με κατεύθυνση από βορρά προς νότο. Οι περιοχές γύρω από το Φαράγγι και ειδικά στα νότια του (Πρέβελη) χαρακτηρίζονται ως ΤΙΦΚ και η νότια παραθαλάσσια ζώνη είναι

Βιότοπος Corine. Επίσης στην έξοδο του Κουρταλιώτικου Φαραγγιού συναντάμε το δεύτερο αυτοφυές φοινικόδασος της Κρήτης, μετά το Βάι, με φοίνικες του Θεόφραστου.

Η αξία του τοπίου ως φυσικού πόρου

Ενδιαφέροντα πολιτιστικά, φυσικά, οικολογικά και γεωμορφολογικά στοιχεία, συνθέτουν την αισθητική αξία του τοπίου για το σύνολο της ενότητας. Ειδικότερα στην υποενότητα των βορείων οικισμών εντοπίζονται πανοραμικές θέες προς το Κρητικό πέλαγος και ενδιαφέρουσες διαδρομές σε επάνιο τύπο τοπίου, ενώ αντίστοιχες θέες προς το Λιβυκό Πέλαγος έχουμε στην υποενότητα νοτίων οικισμών.

Στόχοι ποιότητας. Αναγκαία μέτρα προστασίας και διαχείρισης

Τα σημαντικότερα προβλήματα στο σύνολο της ενότητας, εντοπίζονται στο οικιστικό τοπίο. Αφενός στην οικιστική περιοχή του Ρεθύμνου εκτός της παλαιάς πόλης και αφετέρου στους παραδοσιακούς οικισμούς της υποενοότητας βορείων οικισμών, οι αλλοιώσεις είναι σημαντικές και απαιτούνται άμεσα μέτρα για την ανάταξη τους. Κύριοι στόχοι ποιότητας επομένως είναι, αφενός η ποιοτικά αρτιότερη σύνταξη και εμφάνιση του οικιστικού τοπίου και αφετέρου η ένταξή του στο ευρύτερο φυσικό τοπίο σε οριακές περιοχές τόσο των παραδοσιακών οικισμών όσο και της εκτός σχεδίου δόμησης. Οι ποιοτικοί αυτοί στόχοι που αφορούν κυρίως στην βόρεια υποενοότητα, όσων αφορά στους οικισμούς και την εκτός σχεδίου δόμηση αφορούν αρκετά και στην νότια αντίστοιχη.

Οι στόχοι ποιότητας για το φυσικό περιβάλλον αναφέρονται κυρίως στην απόδοση καθαρότερων υδάτων στη θάλασσα αλλά και ρεμάτων τα οποία την τροφοδοτούν. Αιτίες της ρύπανσης των υδάτων είναι η οικιστική και τουριστική χρήση κυρίως στις εκτός σχεδίου περιοχές. Στις παρυφές της ενότητας το φαινόμενο της ρύπανσης είναι εντονότερο καθώς κτηνοτροφικές μονάδες μεγάλης ή μικρότερης κλίμακας ρυπαίνουν τον υδροφόρο ορίζοντα με τελικούς αποδέκτες την θάλασσα και τα ρέματα.

Ειδικότερα στη νότια υποενότητα (Κουρταλιώτικο φαράγγι – Πρέβελη) οι στόχοι ποιότητας στο φυσικό τοπίο αναφέρονται στην απόδοση καθαρότερων ρεμάτων και λιγότερων καμένων εκτάσεων. Επίσης απειλή για το τοπίο αποτελούν οι οχλούσες τουριστικές δραστηριότητες ειδικά στην παραλία Πρέβελης, όπως και η ακατάλληλη αναδάσωση.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ

ΔΗΜΟΙ ΚΑΙ ΔΕ ΣΕ ΠΕΡΙΟΧΕΣ UNESCO

Περιοχή UNESCO	Δήμος	Δημοτική Ενοτητα (ΔΕ)	Έκταση ΔΕ (km ²)	Έκταση περιοχής UNESCO εντός ΔΕ (km ²)	% έκτασης περιοχής UNESCO επί της έκτασης της ΔΕ
Σαμαριά	Καντάνου - Σελίνου	Δ.Ε. Ανατολικού Σελίνου	136,97	56,95	41,58
		Δ.Ε. Πελεκάνου			
		Δ.Ε. Καντάνου			
	Αποκορώνου	Δ.Ε. Αρμένων	55,32	9,38	16,95
		Δ.Ε. Κρυονέριδας	67,97	3,62	5,33
		Δ.Ε. Φρε	53,82	21,83	40,56
		Δ.Ε. Ασή Γωνιάς			
		Δ.Ε. Βάμου			
		Δ.Ε. Γεωργιουπόλεως			
	Χανίων	Δ.Ε. Κεραμιών	89,58	19,76	22,06
		Δ.Ε. Θέρισου	73,64	20,79	28,23
		Δ.Ε. Χανίων			
		Δ.Ε. Ακρωτηρίου			
		Δ.Ε. Ελευθερίου Βενιζέλου			
		Δ.Ε. Νέας Κυδωνίας			
		Δ.Ε. Σούδας			
	Πλατανιά	Δ.Ε. Μουσούρων	191,26	56,52	29,55
		Δ.Ε. Πλατανιά			
		Δ.Ε. Βουκολιών			
		Δ.Ε. Κολυμβαρίου			
	Σφακίων	Δ.Ε. Σφακίων	468,31	343,98	73,45
Ψηλορείτης	Γόρτυνας	Δ.Ε. Γόρτυνας	157,87	0,23	0,14
		Δ.Ε. Αγίας Βαρβάρας	99,33	21,31	21,45
		Δ.Ε. Ρούβα	62,54	62,07	99,25
		Δ.Ε. Κόφινα			
	Ανωγείων	Δ.Ε. Ανωγείων	131,13	131,13	100,00
	Ρεθύμνου	Δ.Ε. Ρεθύμνου	126,76	0,18	0,14
		Δ.Ε. Αρκαδίου	123,95	75,61	61,00
		Δ.Ε. Λαππαίων			
		Δ.Ε. Νικηφόρου Φωκά			
	Μαλεβυζίου	Δ.Ε. Γαζίου	97,41	49,67	50,99
		Δ.Ε. Κρουσώνα	65,71	65,63	99,87
		Δ.Ε. Τυλίσου	132,65	132,63	99,99
	Μυλοποτάμου	Δ.Ε. Γεροπόταμου	201,08	193,97	96,47
		Δ.Ε. Ζωνιανών	26,65	26,65	100,00
		Δ.Ε. Κουλουκώνα	138,17	138,17	100,00
	Ηρακλείου	Δ.Ε. Γοργολαΐνης	40,85	23,39	57,26
		Δ.Ε. Παλιανής	20,49	0,01	0,07
		Δ.Ε. Ηρακλείου			
		Δ.Ε. Νέας Αλικαρνασσού			
		Δ.Ε. Τεμένους			
	Φαιστού	Δ.Ε. Μοιρών	182,95	6,46	3,53
		Δ.Ε. Ζαρού	71,58	71,49	99,88
		Δ.Ε. Τυμπακίου	157,38	26,11	16,59
	Αμαρίου	Δ.Ε. Κουρητών	123,15	121,77	98,88
		Δ.Ε. Συβρίτου	152,80	151,54	99,18
	Αγίου Βασιλείου	Δ.Ε. Λάμπης	215,91	0,47	0,22
		Δ.Ε. Φοίνικα			

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ IV

Κατανομή Διαθέσιμων Πόρων ανά Επενδυτική Προτεραιότητα και Πεδίο Παρέμβασης

ΑΞΟΝΑΣ 1 : Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας, καινοτομίας και επιχειρηματικότητας της Κρήτης (ΕΤΠΑ)

ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ	ΠΕΔΙΟ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ	ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΒΑΑ	
		ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΑΠΑΝΗ	ΕΝΩΣΙΑΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ
1	2	3	4
2 γ) ενίσχυση των εφαρμογών ΤΠΕ για ηλεκτρονική κυβέρνηση, ηλεκτρονική μάθηση, ηλεκτρονική ένταξη, ηλεκτρονικό πολιτισμό και ηλεκτρονική υγεία·	079. Πρόσβαση σε πληροφορίες του δημόσιου τομέα (συμπεριλαμβανομένων ανοικτών δεδομένων ηλεκτρονικού πολιτισμού, ψηφιακών βιβλιοθηκών, ηλεκτρονικού περιεχομένου και ηλεκτρονικού τουρισμού)	350.000,00	280.000,00
3 γ) στήριξη της δημιουργίας και επέκταση προηγμένων ικανοτήτων για την ανάπτυξη προϊόντων και υπηρεσιών	066. Προηγμένες υπηρεσίες στήριξης για ΜΜΕ και ομίλους ΜΜΕ (συμπεριλαμβανομένων των υπηρεσιών διαχείρισης, μάρκετινγκ και σχεδιασμού)	2.000.000,00	1.600.000,00
ΣΥΝΟΛΟ ΕΠ.ΠΡΟ. ΑΞΟΝΑ 1		2.350.000,00	1.880.000,00

ΑΞΟΝΑΣ 2 : Βιώσιμη Ανάπτυξη με αναβάθμιση του περιβάλλοντος και αντιμετώπισης των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής στην Κρήτη (ΕΤΠΑ)

ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ	ΠΕΔΙΟ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ	ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΒΑΑ	
		ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΑΠΑΝΗ	ΕΝΩΣΙΑΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ
1	2	3	4
4 γ) στήριξη της ενεργειακής απόδοσης, της έξυπνης διαχείρισης της ενέργειας και της χρήσης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στις δημόσιες υποδομές, συμπεριλαμβανομένων των δημόσιων κτηρίων, και στον τομέα της στέγασης·	013. Ενεργειακή απόδοση με ανακαίνιση της δημόσιας υποδομής, έργα επίδειξης και υποστηρικτικά μέτρα	3.000.000,00	2.400.000,00
5β) προαγωγή επενδύσεων για την αντιμετώπιση ειδικών κινδύνων, εξασφαλίζοντας την ανθεκτικότητα σε καταστροφές και αναπτύσσοντας	087. Προσαρμογή σε μέτρα για την κλιματική αλλαγή και πρόληψη και διαχείριση κινδύνων σχετικών με το κλίμα, π.χ. διάβρωση, πυρκαγιές, πλημμύρες, καταιγίδες και ξηρασία, συμπεριλαμβανομένης της	3.000.000,00	2.400.000,00

συστήματα διαχείρισης καταστροφών	αύξησης της ευαισθητοποίησης, της πολιτικής προστασίας και συστημάτων και υποδομών διαχείρισης καταστροφών		
6 α) επενδύσεις στον τομέα των αποβλήτων για την ικανοποίηση των απαιτήσεων του κεκτημένου της Ένωσης στον τομέα του περιβάλλοντος και για την αντιμετώπιση των αναγκών που έχουν προσδιορισθεί από τα κράτη μέλη για επενδύσεις που υπερβαίνουν τις εν λόγω απαιτήσεις	017. Διαχείριση οικιακών απορριμμάτων (συμπεριλαμβανομένης της ελαχιστοποίησης, της διαλογής και μέτρων ανακύκλωσης)	3.000.000,00	2.400.000,00
6β) Επενδύσεις στον τομέα των υδάτων, ώστε να ικανοποιηθούν οι απαιτήσεις του περιβαλλοντικού κεκτημένου της Ένωσης και να αντιμετωπιστούν οι ανάγκες που έχουν προσδιορισθεί από τα κράτη μέλη για επενδύσεις που υπερβαίνουν τις εν λόγω απαιτήσεις	020.Αναβάθμιση-συμπλήρωση δικτύων και συστημάτων ύδρευσης	4.800.000,00	3.840.000,00
6 γ) διατήρηση, προστασία, προαγωγή και ανάπτυξη της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς	094. Προστασία, ανάπτυξη και προβολή στοιχείων δημόσιας πολιτιστικής κληρονομιάς	3.650.000,00	2.920.000,00
6δ) Προστασία και αποκατάσταση της βιοποικιλότητας και του εδάφους και προώθηση των υπηρεσιών οικοσυστήματος, μεταξύ άλλων μέσω του δικτύου Natura 2000, και των πράσινων υποδομών	085 • Δράσεις που θέτουν σε εφαρμογή σχέδια Διαχείρισης των περιοχών NATURA 2000 • Δράσεις που προστατεύουν και αναδεικνύουν τους οικοτόπους και τη βιοποικιλότητα της Κρήτης • Δράσεις ενημέρωσης - ευαισθητοποίησης	3.000.000,00	2.400.000,00
7β) Ενίσχυση της περιφερειακής κινητικότητας μέσω της σύνδεσης δευτερευόντων και τριτευόντων κόμβων με τις υποδομές ΔΕΔ-Μ, περιλαμβανομένων των πολυτροπικών κόμβων	Αναβάθμιση τοπικού οδικού δικτύου στο πλαίσιο χωρικών παρεμβάσεων	2.000.000,00	1.600.000,00
6ε) ανάληψη δράσης για τη βελτίωση του αστικού περιβάλλοντος, για την ανάπτυξη των πόλεων, αναζωογόνηση και απολύμανση των υποβαθμισμένων περιβαλλοντικά εκτάσεων	013. Ενεργειακή απόδοση με ανακαίνιση της δημόσιας υποδομής, έργα επίδειξης και υποστηρικτικά μέτρα	5.000.000,00	4.000.000,00
	090. Ποδηλατόδρομοι και μονοπάτια	1. 500.000,00	1.200.000,00

(συμπεριλαμβανομένων των προς ανασυγκρότηση περιοχών), τη μείωση της ατμοσφαιρικής ρύπανσης και την προώθηση μέτρων για τον περιορισμό του θορύβου			
ΣΥΝΟΛΟ ΕΠ. ΠΡΟ. ΑΞΟΝΑ 2		28.950.000,00	23.160.000,00
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ		30.300.000,00	25.040.000,00

4. Τις απόψεις του Περιφερειάρχη Κρήτης κ. Αρναουτάκη Σταύρου.
5. Τις απόψεις του Δημάρχου Αγ. Νικολάου κ. Ζερβού Αντώνη, του Δημάρχου Χερσονήσου κ. Μαστοράκη Ιωάννη και του Δημάρχου Σητείας κ. Πατεράκη Θεόδωρου.
6. Τις απόψεις του Προέδρου και των μελών του.
Έυστερα από διαλογική συζήτηση.

ΑΠΟΦΑΣΙΖΕΙ ΚΑΤΑ ΠΛΕΙΟΨΗΦΙΑ

Εγκρίνει τις Ολοκληρωμένες Χωρικές Επενδύσεις σε περιοχές εκτός Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης στο πλαίσιο του ΕΠ ΚΡΗΤΗ 2014-2020, σύμφωνα και με όσα αναφέρονται στο σκεπτικό της παρούσας απόφασης.

Στην παρούσα απόφαση:

Ψήφισαν κατά οι Περιφερειακοί Σύμβουλοι κ.κ. : Ορφανός Στυλιανός και Βαρουζάκης Εμμανουήλ και

Έδωσε λευκή ψήφο ο κ. Κριτσωτάκης Μιχαήλ,
για τους λόγους που ανέφεραν και καταχωρήθηκαν στα πρακτικά.

Αφού συντάχθηκε το παρόν υπογράφεται ως παρακάτω:
Ηράκλειο, 11-05-2017

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ Π.Σ.

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΤΑ ΜΕΛΗ

ΓΙΩΡΓΟΣ ΠΙΤΣΟΥΛΗΣ

ΒΑΡΔΑ ΜΑΡΙΑ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΡΗΤΗΣ
Γενική Διεύθυνση Εσωτερικής
Λειτουργίας
Διεύθυνση Διοίκησης
Τμήμα Συλλογικών Οργάνων

Ταχ. Δ/ση : Πλατεία Ελευθερίας
 Ταχ. Κώδικας : 712 01
 Πληροφορίες : Νικάκη Δέσποινα
 Τηλέφωνα : 2813-400.237
 Fax : 2813-400.232
 e-mail : tyso@crete.gov.gr

Ηράκλειο 16 Μαΐου 2017
Αρ. πρωτ.: 97584

ΠΡΟΣ: 1. Ειδική Υπηρεσίας Διαχείρισης ΕΠ
 Περιφέρειας Κρήτης
 2. Γενικό Γραμματέα Αποκεντρωμένης
 Διοίκησης Κρήτης

ΚΟΙΝ: (Αποστολή μόνο με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο)
 1. Αντιπεριφερειάρχες ΠΕ και ΠΚ
 2. Διεύθυνση Αναπτυξιακού Προγραμματισμού ΠΚ
 3. Δήμους Κρήτης

ΘΕΜΑ: Διαβίβαση της αριθ. **36/2017** απόφασης **Περιφερειακού Συμβουλίου**.

Σας διαβιβάζουμε συνημμένα, για τις δικές σας ενέργειες, αντίγραφο της αριθμ. **36/2017** απόφασης του **Περιφερειακού Συμβουλίου** (πρακτικό Ν°8/11-05-2017), η οποία αφορά «Ολοκληρωμένες Χωρικές Επενδύσεις σε περιοχές εκτός Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης στο πλαίσιο του ΕΠ ΚΡΗΤΗ 2014-2020».

Ο Περιφερειάρχης Κρήτης

Σταύρος Αρναουτάκης

Εσωτερική Διανομή:

- Γραφείο Περιφερειάρχη
- Εκτελεστικό Γραμματέα Περιφέρειας Κρήτης